

**JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO
ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE
KOKYBĖS VERTINIMO
ATASKAITA**

Švenčionys, 2016 m.

ĮVADAS

Vertinimas atliktas 2015 m. lapkričio – 2016 m. sausio mėn. vadovaujantis Jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika (toliau Metodika) ir Jaunimo politikos kokybės vertinimo aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. A1-157 „Dėl Jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodikos ir Jaunimo politikos savivaldybės kokybės vertinimo aprašo patvirtinimo“.

Kokybės vertinimą atliko Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertintojų grupė, sudaryta Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. A-479 „Dėl rajono savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertinimo atlikimo“. Kiekvienas vertintojas individualiai įvertino savivaldybės jaunimo politiką pagal sritis ir indikatorius, naudodamasis pateiktais kokybiniais, kiekybiniais rodikliais ir duomenų šaltiniais, atsižvelgdamas į savo nuomone bei patirtį.

Vertinamo laikotarpis – 2012-2014 m. laikotarpis.

Kokybės vertinimo tikslas – siekti maksimalaus valstybės ir savivaldybių vykdomų programų bei priemonių jaunimo politikos srityje efektyvumo, harmoningos jaunimo politikos plėtros visose Lietuvos Respublikos savivaldybėse, nukreiptos į jaunimui aktualių klausimų sprendimą, nuolat tobulinti institucinius gebėjimus.

Kokybės vertinimo uždaviniai yra:

1. rinkti duomenis apie jaunimo politikos padėtį savivaldybėse, jose įgyvendinamas įvairias programas ir priemones, skirtas jaunimui;
2. išsiaiškinti savivaldybės jaunimo politikos privalumas ir trūkumas;
3. skatinti jaunimo politiką savivaldybėje formuojančias ir įgyvendinančias institucijas bei įstaigas, jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas susitarti dėl savivaldybės jaunimo politikos vystymo prioritetų;
4. aptarti gerosios praktikos pavyzdžius ir juos skleisti.

Vertinimui atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

interview su Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi ir penkiais jaunimo organizacijų atstovais;

iš savivaldybės surinkti ir išanalizuoti įvairūs vertinimui reikalingi duomenys, atlikta dokumentų analizė;

atlikta jaunimo atstovų apklausa.

Ataskaitą sudaro dešimt dalių. Pirmoje dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. Antroje – aštuntoje dalyse pateikiami pagal aštuonis Metodikos indikatorius surinkti duomenys ir jų analizė. Dešimtoje dalyje pateikiamas vertinimo apibendrinimas.

Jaunimo politikos įgyvendinimo kiekvienas rodiklis vertinamas pagal vertinimo lygių skalę nuo 1 iki 5, kur 1 – visai neatitinka kriterijų, 2 – prastai atitinka, 3 – vidutiniškai atitinka, 4 – gerai atitinka, 5 – puikiai atitinka.

Vertinimo rezultatas – parengta ataskaita, kurioje detaliai aprašyta esama jaunimo situacija Švenčionių rajono savivaldybėje, išanalizuotos vykdomos jaunimo politikos silpnosios ir stipriosios pusės bei pateiktos rekomendacijos.

1. SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

Švenčionių rajono savivaldybės teritorija driekiasi šiaurės rytų Lietuvos pasieniu su Baltarusija nuo Adutiškio miškų šiaurės rytiniame kampe iki Neries kilpų pietvakariuose. Šiauriniame pakraštyje yra kaimyniniai Ignalinos ir Utenos rajonai, vakaruose Molėtų, pietvakariuose – Vilniaus. Rajono plotas – 1692 kv. km. Didieji miestai Švenčionys, Švenčionėliai, Pabradė. Rajone yra 11 seniūnijų. Administracinis centras – Švenčionys, nutolęs nuo Vilniaus 86 km.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2014 metų pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybėje gyveno 4965 14–29 metų amžiaus jaunuoliai (2655 vaikinai ir 2310 merginos) 2,6 proc. mažiau nei 2013 m. (gyveno 5100) ir 5 proc. mažiau nei 2012 m. (gyveno 5230 m.). Šio amžiaus asmenys sudaro 19,3 proc. visų rajono gyventojų. Daugiausia - 7,5 proc. (375 jauni žmonės) šio amžiaus grupės yra 22 m. jaunuoliai. 80 proc. jaunų žmonių gyvena miestuose.

47 proc. jaunų žmonių dirba, 28 proc. mokosi rajono ugdymo įstaigose, 15 proc. - studijuoja. 11,6 proc. šio amžiaus jaunų žmonių niekur nedirba, nesimoko, iš jų Vilniaus teritorinės darbo biržos Švenčionių skyriuje 2015 sausio mėnesio pradžios duomenimis registruotas 201 jaunas bedarbis, 374 jauni žmonės niekur nedirba, nesimoko ir neregistruoti teritorinėje darbo biržoje. 2014 m. jaunimas sudarė 31,4 proc. bedarbių pasiūlos, nuo 2010 m. jaunimo procentas visų bedarbių tarpe sumažėjo nuo 38 proc. iki 31,4 proc.

2. JAUNIMO POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos reikalingos jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybėje: savivaldybės tarybos sprendimai, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, kurie reglamentuoja jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą

savivaldybėje; savivaldybėje vykdomų programų ir priemonių finansavimas iš savivaldybės biudžeto; savivaldybės planavimo dokumentai, skirti jaunimo problemoms spręsti.

Skyrių sudaro 5 dalys:

Pirma. Teisės aktai, reglamentuojantys jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą.

Antra. Iš savivaldybės biudžeto skiriamos lėšos jaunimo politikos įgyvendinti ir su jaunimo politikos susijusioms programoms finansuoti.

Trečia. Planavimo dokumentai.

Ketvirta. Jaunimo politikos įgyvendinančios savivaldybės institucijos ir valstybės tarnautojai.

Penkta. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

2.1. Teisės aktai reglamentuojantys jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą

Švenčionių rajono savivaldybė formuodama ir įgyvendindama jaunimo politiką vadovaujasi Lietuvos Respublikos Jaunimo politikos pagrindų įstatymu, Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 m. plėtros programa, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais ir kitais dokumentais, kurie reglamentuoja jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą savivaldybėje.

1 lentelė. Savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimą reglamentuojantys teisės aktai.

Sprendimo, įsakymo pavadinimas	Patvirtinta
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcijos patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. spalio 1 d. sprendimas Nr. T-124
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimas Nr. T-79
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento patvirtinimo	Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos 2011 m. birželio 16 d. posėdžio protokolas Nr.1
Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos nuostatų pakeitimo ir papildymo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 24 d. sprendimas Nr. T-98
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės 2012-2014 metų strateginio veiklos plano su programomis patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T-18

Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos sudėties pakeitimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T-42
Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos nuostatų papildymo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 25 d. sprendimas Nr. T-120
Dėl Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų plano tvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas Nr. T-201
Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos sudėties pakeitimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. sausio 31 d. sprendimas Nr. T-20
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės 2013-2015 metų strateginio veiklos plano su programomis patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T - 27
Dėl Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. liepos 19 d. įsakymas Nr. A - 455
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2016 metų strateginio veiklos plano su programomis patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 27 d. sprendimas Nr. T- 6
Dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje plano patvirtinimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 27 d. sprendimas Nr. T- 54
Dėl Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimo Nr. T-79 „Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 10 d. sprendimas Nr. T-80

Vienas svarbiausių savivaldybės jaunimo politikos srityje priimtų dokumentų yra Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcija, kurioje patvirtinti pagrindiniai Savivaldybės jaunimo politikos principai:

1. pariteto – Savivaldybės institucijos ir įstaigos bei jaunimo organizacijos yra atstovaujamos po lygiai;
2. subsidarumo – sprendimai, susiję su jaunimu, turi būti priimami tuo lygmeniu, kuriame jie yra efektyviausi;
3. tarpžinybinio koordinavimo – Savivaldybės institucijos ir įstaigos, spręsdamos su jaunimu susijusius klausimus, bendrauja ir bendradarbiauja tarpusavyje;

4. kompleksiškumo – su jaunimu susiję klausimai sprendžiami įvertinus visas aplinkybes, sprendimai grindžiami objektyviais rodikliais bei faktais;

5. dalyvavimo – su jaunimu susiję klausimai sprendžiami jaunimui dalyvaujant ir derinant su jaunimu ar jaunimo organizacijų atstovais;

6. informavimo – savivaldybės institucijos ir įstaigos bei jaunimo organizacijos informuoja jaunimą jam aktualiais klausimais priimtina ir prieinama forma;

7. savarankiškumo – jaunimas pats renkasi veiklos sritį, formuoja jos tikslus, aktyviai joje dalyvauja ir atsako už tikslų įvykdymą;

8. savanoriškumo – jaunimas dalyvauja pasirinktoje jaunimo veiklos srityje savo noru ir niekieno neverčiamas;

9. savivaldos – jaunimas savo veikloje nustato šios veiklos tikslų įgyvendinimo būdus, formą, atsakomybę ir įvertinimą;

10. bendravimo ir bendradarbiavimo – rajono jaunimo organizacijos bendrauja ir bendradarbiauja su Lietuvos ir užsienio jaunimo organizacijomis, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis.

11. demokratiškumo principas – sudaryti lygias teises jaunimui bei jaunimo koncepcijos vykdytojams priimant sprendimus, susijusius su Švenčionių rajono jaunimo politikos koncepcijos įgyvendinimu.

2 lentelė. Reglamentuojančių jaunimo politiką teisės aktų skaičius.

Metai	Patvirtintų dokumentų skaičius
2012	4
2013	3
2014	2

Savivaldybėje yra suformuota ir veikia viena svarbiausių jaunimo politiką integruojančių struktūrų – Jaunimo reikalų taryba (toliau - SJRT), kuri savo veikloje vadovaujasi SJRT nuostatais, SJRT darbo reglamentu bei metiniais SJRT veiklos planais. Jaunimo reikalų tarybos veikla vertinama savivaldybės tarybai teikiant metinę SJRT veiklos ataskaitą.

Švenčionių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nuostatuose yra įtvirtinti SJRT tikslai ir funkcijos, SJRT teisės bei nuostatos dėl SJRT sudarymo bei darbo organizavimo. Jaunimo reikalų tarybos reglamentas yra SJRT patvirtintas Jaunimo reikalų tarybos darbo tvarką nustatantis dokumentas. Metinė SJRT veikla yra planuojama sudarant SJRT veiklos planus, kuriuos rengia ir tvirtina taip pat SJRT.

Vadovaujantis pateiktais duomenimis, galima teigti, kad savivaldybėje vertinamais metais vyksta teigiamas jaunimo politikos pokytis. Nuo 2012 m. jaunimo politika įtraukta į

savivaldybės strateginės plėtros ir veiklos dokumentus, patvirtintas Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų planas, kuriame išskirtos prioritetinės jaunimo sritys, išskelti tikslai, uždaviniai ir priemonės.

2.2. Iš savivaldybės biudžeto skiriamos lėšos jaunimo politikai įgyvendinti ir su jaunimo politika susijusioms programoms

Švenčionių rajono savivaldybės biudžeto lėšos skiriamos jaunimo politikai įgyvendinti nuo 2012 m. padidėjo 75 proc.

3 lentelė. Jaunimo politikai įgyvendinti skiriamų lėšų kiekis.

Metai	Skiriamos lėšos, eurai
2012	5792,40
2013	8398,98
2014	10136,70

Savivaldybės atstovų teigimu savivaldybės biudžeto lėšos taip pat buvo skiriamos kurti ir plėtoti jaunimui palankią infrastruktūrą.

4 lentelė. Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos kurti ir plėtoti jaunimui palankią infrastruktūrą.

Metai	Skiriamos lėšos, eurai
2012	5792,40
2013	8398,98
2014	10136,70

Savivaldybės jaunimo reikalų taryba kiekvienų metų pabaigoje savivaldybės tarybai teikia prašymą dėl savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo jaunimo politikos įgyvendinimui. Skiriama suma sudaro 60 procentų nuo poreikio nurodyto prašymuose.

2.3. Planavimo dokumentai

Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2012 m. strateginiame plėtros plane suformuluota vizija orientuota į jaunus žmones: „Švenčionių rajonas – viena miškingiausių ir ežeringiausių šalies savivaldybių, kultūrinės tradicijas puoselėjantis kraštas, patrauklus gyvenimui ir poilsiui. Subalansuota kaimo ir miesto plėtra, išvystyta inžinerinė ir susisiekimo infrastruktūra užtikrina verslo plėtrą bei rajono investicinį patrauklumą, gyvenimo kokybės augimą. Geranoriškų,

kūrybingų ir iniciatyvių žmonių bendruomenė aktyviai dalyvauja kuriant saugią, šiuolaikišką gyvenamąją aplinką bei socialinę infrastruktūrą, tausoja istorinį paveldą bei gamtinius išteklius. Tai kraštas, į kurį norisi sugrįžti...“

Suformuotos vizijos įgyvendinimui nustatyti 4 prioritetai:

1. Konkurencinga ekonomika.
2. Kokybiška ir patogi gyvenamoji aplinka.
3. Sumani, saugi ir aktyvi visuomenė.
4. Efektyvi rajono savivalda.

Jaunimo politika yra horizontali viešosios politikos sritis, apimanti įvairias sektorines viešąsias politikas (socialinės apsaugos ir darbo, sveikatos apsaugos, švietimo ir mokslo, ūkio ir kt.), todėl visi 4 prioritetai skirti ir jaunimo politikos problemoms spręsti.

Kiekvieną suformuotą prioritetą detalai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai. Trečiame prioritete išskirti tikslai ir uždaviniai, kurio priemonės skirtos jaunimui.

5 lentelė. Savivaldybės strateginio plėtros plano priemonės skirtos jaunimui.

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Finansavimo šaltinis
Uždavinys. Remti ir skatinti jaunimo organizacijų ir NVO veiklas				
1.	Jaunimo veiklai tinkamos infrastruktūros Švenčionių rajone plėtojimas	Įkurtų atvirų jaunimo erdvių (toliau – AJE) skaičius (vnt.) Įkurtų atvirų jaunimo centrų (toliau – AJC) skaičius (vnt.)	ŠRSA	ES, SB, VB, KT
2.	Švenčionių rajono jaunimo organizacijų (JO) ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklos iniciatyvų ir projektų skatinimas	Vaikų ir jaunimo, įtrauktų į savanorystę ir bendruomeniniu vienyjimu grindžiamą veiklą, skaičius (vnt.) Paremtų JO skaičius (vnt.) Paremtų JO projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, JO NVO, seniūnijos, bendruomenės	ES, SB, VB, KT
3.	Jaunimo politikos	Jaunimo ir vietos	ŠRSA, NVO,	ES, SB,

	Švenčionių rajone įgyvendinimas	savivaldos bendrų renginių skaičius (vnt.) Jaunimo ir vietos savivaldos bendrai priimtų sprendimų skaičius (vnt.) Suorganizuotų seminarų, mokymų, renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	jaunimo reikalų taryba	VB
--	------------------------------------	--	------------------------	----

2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje patvirtintas Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų planas (toliau – Planas). Planas skirtas Švenčionių rajono savivaldybės ir savivaldybės teritorijoje veikiančioms įstaigoms ir institucijoms formuojančioms jaunimo politiką Švenčionių rajono savivaldybėje. Plane išskirtos prioritetingos sritys:

- sklandi integracija į darbo rinką;
- neformalaus ugdymo plėtra, esamos infrastruktūros prieinamumas;
- pilietinis aktyvumas ir darbo su jaunimu sistemos plėtra;
- saugios aplinkos jauniems žmonėms kūrimas.

Plane numatomi keturi pagrindiniai tikslai ir įvardijami uždaviniai jiems įgyvendinti.

Pirmas tikslas – sudaryti sąlygas jauniems žmonėms sėkmingai integruotis į darbo rinką, ugdyti profesines bei verslumo kompetencijas.

Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

1. Parengti ir įgyvendinti jaunimo ekonominio verslumo skatinimo programas.
2. Siekti kokybiško tarp institucinio bendradarbiavimo įgyvendinant integracijos į darbo rinką programas įtraukiant švietimo, savivaldybės bei verslo atstovus.
3. Teikti jaunimo poreikius atitinkančias informavimo ir konsultavimo paslaugas bei plėsti profesinio orientavimo sistemą.
4. Tobulinti ir plėtoti jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemą, užtikrinti informacijos pasiekiamumą jaunimui patogiais kanalais apie egzistuojančias galimybes.
5. Įgyvendinti bendradarbiavimą tarp vietos verslo atstovų, siekiant sudaryti sąlygas jauniems žmonėms įgyti darbinės patirties.

Antras tikslas – užtikrinti jaunimo užimtumo ir turiningo laisvalaikio galimybes.

Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

1. Plėtoti jaunimo organizacijoms ir neformalioms jaunimo grupėms prieinamą infrastruktūrą, atitinkančią jaunų žmonių poreikius.

2. Vystyti jaunimo užimtumo programas per sporto visiems, mėgėjiško meno iniciatyvas bei nevyriausybinių organizacijų veiklos plėtrą, taip pat sutvarkyti ir pritaikyti viešųjų erdvių (krepšinio aikštelių, stadionų ir pan.) infrastruktūrą.

3. Užtikrinti darbo su jaunimu plėtrą bei įvairių institucijų (mokyklų, kultūros, bendruomenių centrų ir pan.) erdvių atitikimą jaunimo poreikiams ir prieinamumą jaunimui.

4. Sistemingai vertinti ir kelti kompetencijas asmenų, dirbančių su jaunimu kultūros, švietimo, sporto, socialinių reikalų ir kitose įstaigose, suteikiant žinių apie neformalų ugdymą bei darbą su jaunimu.

5. Sukurti neformalaus ugdymo kokybės vertinimo sistemą.

Trečias tikslas – kurti saugią aplinką jauniems žmonėms.

Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

1. Bendradarbiaujant su teisėsaugos institucijomis ir nevyriausybėmis organizacijomis bei bendruomenėmis skatinti nusikalstamumo prevenciją.

2. Ugdyti jaunų žmonių sąmoningumą, ypatingą dėmesį kreipiant patyčių ir psichologinio smurto jaunimo tarpe problemoms.

3. Plėtoti socialinių ir psichologinių paslaugų sritį socialinę atskirtį patiriančiam jaunimui.

4. Rengti ir skleisti informaciją apie sveiką gyvenimo būdą bei užtikrinti įvairių priklausomybės formų prevenciją.

Ketvirtas tikslas – skatinti jaunų žmonių pilietiškumą, aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.

Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

1. Skatinti jaunimo dalyvavimą savanoriškoje, kultūrinėje bei tarptautinėje veikloje ir pilietinį aktyvumą.

2. Sudaryti ir įgyvendinti programas jaunų žmonių socialinių kompetencijų ugdymui, remiantis neformalaus ugdymo ar darbo su jaunimu metodais.

3. Užtikrinti neformalaus ugdymo programų plėtrą, jų prieinamumą jauniems žmonėms, ypač kaimo vietovėse.

4. Švenčionių rajono savivaldybėje didinti jaunimo politikos biudžeto eilutę, siekiant skatinti ir remti jaunimo organizacijas bei jaunimo iniciatyvas, taip pat institucinės veiklos programas.

5. Įtraukti jaunus žmones į jaunimo politikos planavimą ir įgyvendinimą.

Siekiant įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvas 2014 m. patvirtintas Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje planas (toliau JGI).

JGI tikslas – užtikrinti, kad visi jaunuoliai iki 29 metų amžiaus per keturių mėnesių laikotarpį nuo darbo netekimo arba formaliojo mokymosi užbaigimo gautų pasiūlymą dirbti, toliau mokytis, įskaitant pameistrystės profesinio mokymo formą, atlikti praktiką arba stažuotę.

Siekiant JGI tikslo numatomi įgyvendinti šie uždaviniai:

1. Skatinti ankstyvą intervenciją ir aktyvumą.
2. Siekti kokybiško tarpsektorinio bendradarbiavimo įgyvendinant integracijos į darbo rinką programas įtraukiant savivaldybės įstaigas ir įmones, verslo atstovus, nevyriausybinės jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas.
3. Teikti jaunimo poreikius atitinkančias informavimo ir konsultavimo paslaugas bei plėsti profesinio orientavimo sistemą.
4. Skatinti integraciją į darbo rinką.
5. Skatinti savarankišką užimtumą ir ugdyti verslumą.

Rengiant savivaldybės strateginio planavimo dokumentus buvo naudojami Jaunimo problematikos Švenčionių rajono savivaldybėje, Jaunimo politikos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje kokybės vertinimo tyrimų rezultatai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos rengiamomis jaunimo politikos apžvalgomis, Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento vykdomų narkotinių ir psichotropinių medžiagų, tabako ir alkoholio vartojimo, jo padarinių stebėsenos duomenimis.

2.4. Jaunimo politiką įgyvendinančios savivaldybės institucijos ir valstybės tarnautojai

Šiame skyriuje pristatomos savivaldybės institucijos, įstaigos, valstybės tarnautojai dirbantys su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje.

Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcijoje numatyta, kad savivaldybės jaunimo politiką įgyvendina šios savivaldybės institucijos:

Švenčionių rajono savivaldybės taryba – atsižvelgdama į Švenčionių rajono jaunimo reikalų tarybos siūlymus, formuoja savivaldybės jaunimo politikos tikslus, principus ir kryptis bei savo teisės aktuose įtvirtina nuostatas, pagal kurias šie tikslai įgyvendinami.

Švenčionių rajono Jaunimo reikalų taryba – nagrinėja svarbiausius jaunimo politikos klausimus ir teikia siūlymus savivaldybės tarybai dėl jaunimo ir jaunimo organizacijų poreikius atitinkančios jaunimo politikos įgyvendinimo. Prie Jaunimo reikalų tarybos gali veikti

patariamąsios ekspertų komisijos, teikiančios pasiūlymus atskirais savivaldybės jaunimo politikos tikslų įgyvendinimo klausimais. Tokių komisijų sudarymo ir darbo organizavimo tvarką nustato Jaunimo reikalų taryba.

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius – vykdo jaunimo politikos viešąjį administravimą, užtikrina jaunimo interesus viešosios politikos srityse, inicijuoja, skatina ir koordinuoja savivaldybės programas, skirtas jaunimui ir jaunimo organizacijoms, vykdo kitus darbus.

Savivaldybės vykdomosios institucijos bei įstaigos – įgyvendina Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimus, reglamentuojančius savivaldybės jaunimo politikos tikslų įgyvendinimą.

Švenčionių rajono savivaldybės administracijos veiklą jaunimo politikos srityje koordinuoja **savivaldybės administracijos direktorius**.

Savivaldybės institucijos formuoja ir įgyvendina savivaldybės jaunimo politiką.

Savivaldybės institucijoms atlikti šią funkciją padeda savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius. Jis yra valstybės tarnautojas.

Neabejotinas privalumas yra tai, kad savivaldybėje aktyviai veikia Jaunimo reikalų taryba, kuri savivaldybės tarybos sprendimu buvo patvirtinta 2011 m. birželio 9 dieną. SJRT yra sudaryta pariteto, t. y. lygiateisės partnerystės principu – joje dalyvauja šeši savivaldybės ir šeši jaunimo organizacijų atstovai. Jaunimui atstovauja asmenys iki 29 m. amžiaus. Savivaldybėje nėra įsteigta regioninė jaunimo organizacijų taryba, kuri, vadovaujantis Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų tipiniais nuostatais, turėtų deleguoti pusę SJRT narių. Dėl šios priežasties SJRT jaunimo atstovai buvo renkami susirinkime, kuriame dalyvavusios savivaldybėje veikiančios jaunimo organizacijos pačios delegavo savo atstovus.

Nors jaunimo reikalų koordinatoriaus (Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus vyriausiojo specialisto) pareigybės aprašymas patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2013 m., atskiras etatas, kuris vadovaujasi šiuo dokumentu įsteigtas 2014 m. kovo 18 d. Jaunimo reikalų koordinatoriaus funkcijas iki 2014 m. savivaldybėje vykdė savivaldybės mero patarėja.

Savivaldybėje už jaunimo politikos įgyvendinimą atsakingas jaunimo reikalų koordinatorius - Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas. Jaunimo reikalų koordinatorius dirba vadovaudamasis Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymu, kuris dalinai atitinka pavyzdinį savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. A-1-68 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės

apsaugos ir darbo ministro 2008 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. A1-68 „Dėl pavyzdinio savivaldybės Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymo“ pakeitimo“. Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašyme yra visos pavyzdiniame savivaldybės Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašyme išvardintos funkcijos, tačiau išvardintos ir papildomos, su jaunimo politika nesusijusios, funkcijos:

įgyvendina kūno kultūros ir sporto politiką savivaldybėje;

analizuoja ir vertina rajono kūno kultūros ir sporto būklę bei pokyčius, apibendrintą medžiagą ir pasiūlymus dėl veiklos tobulinimo teikia Skyriaus vedėjui;

rengia savivaldybės tarybos sprendimų, mero potvarkių, administracijos direktoriaus ir Skyriaus vedėjo įsakymų projektus kūno kultūros ir sporto srities klausimais;

koordinuoja rajono vaikų, jaunimo, dirbančiųjų, pagyvenusių žmonių, neįgaliųjų kūno kultūros ir sporto, sveikos gyvensenos priemonių organizavimą.

Jaunimo reikalų koordinatorius pagal šį pareigybės aprašymą yra tiesiogiai pavaldus rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus vedėjui ir atskaitingas rajono savivaldybės administracijos direktoriui, o pavyzdiniame savivaldybės Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašyme Jaunimo reikalų koordinatorius yra atskaitingas ir pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui.

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus veiklos planas sudaromas atsižvelgiant į Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 metų plėtros programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1715 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 metų plėtros programos tvirtinimo“, Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų planą, patvirtintą Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 20 d. sprendimu T-201 „Dėl Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų plano tvirtinimo“, ir tvirtinamas savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, tvirtinant Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus veiklos planą. Šiame plane įvardinti du tikslai, už kurių uždavinių ir priemonių įgyvendinimą atsakingas savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius:

PIRMAS TIKSLAS - sudaryti palankias sąlygas formuotiis jauno žmogaus asmenybei bei jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą.

Uždaviniai:

1. Sudaryti vaikams ir jaunimui saviraiškos ir turiningo laisvalaikio užimtumo galimybes.

2. Skatinti vaikų ir jaunimo pilietinės kultūros ugdymą, aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.

3. Sudaryti sąlygas jauniems žmonėms sėkmingai integruotis į darbo rinką, ugdyti profesines bei verslumo kompetencijas.

4. Teikti suinteresuotiems asmenims ir institucijoms apie jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.

5. Kurti saugią aplinką jauniems žmonėms, plėtoti vaikų socializacijos formas.

ANTRAS TIKSLAS - Įgyvendinti kūno kultūros ir sporto politiką savivaldybėje.

Uždaviniai:

1. Atnaujinti Švenčionių rajone esančią sporto infrastruktūrą.

2. Plėtoti sporto šakas, esančias Švenčionių rajone.

3. Skatinti visų Švenčionių rajono gyventojų sveiką gyvenseną per fizinį aktyvumą, kūno kultūrą ir sportą.

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius tai pat vykdo ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paskirtas užduotis ir teikia Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus ketvirtines veiklos ataskaitas ir informaciją apie Švenčionių rajono savivaldybėje veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas, atvirus jaunimo centrus ir erdves.

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius 2012-2014 m. pateikė pasiūlymus:

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo;

Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos sudėties pakeitimo;

Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos nuostatų papildymo;

Dėl Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų plano parengimo;

Dėl Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų plano tvirtinimo;

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus etato steigimo;

Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos sudėties pakeitimo;

Dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje plano parengimo;

Dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje plano patvirtinimo;

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimo Nr. T-79 „Dėl Švenčionių rajono Jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo;

Dėl jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių įtraukimo į Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą;

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės narkomanijos prevencijos 2012-2014 m. programos patvirtinimo;

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės narkomanijos prevencijos programos 2012-2014 m. įgyvendinimo priemonių plano pakeitimo;

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės nevyriausybinų organizacijų tarybos sudėties patvirtinimo;

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano papildymo jaunimui skirtomis priemonėmis.

Vertinamais metais savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius dalyvavo kasmetinėse Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuojamuose jaunimo reikalų koordinatorių metinėse konferencijose, kasmetiniuose nacionalinės jaunimo reikalų koordinatorių organizuojamuose jaunimo reikalų koordinatorių renginiuose-koordinacijose, mokomuosiuose renginiuose - „Vietos teritorijos išorinės, vidinės aplinkos įvertinimas įgyvendinant projektus“, „Kokybiškas darbas su nemotyvuotais klientais“, „Vystomojo bendradarbiavimo ir švietimo idėjos ir projektai“.

Savivaldybėje atvirą darbą su jaunimu vykdo Švenčionių miesto kultūros centre įsikūrusi atvira jaunimo erdvė ir Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“ Švenčionėliuose.

2012 – 2014 m. Švenčionių rajono savivaldybėje atvirų jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių padėtis nesikeitė.

6 lentelė. Atvirų jaunimo erdvių veikla ir lankytojai.

Veikla	Renginių skaičius	Dalyvavusių asmenų lytis
„Teminiai vakarai“	24	Moterys – 30 Vyrai - 25
„Filmų vakarai“	36	Moterys – 45 Vyrai – 30
Jaunimo mokymai	3	Moterys – 10 Vyrai – 10
Projektinė veikla	3	Moterys – 5
Bendradarbiavimas su kitomis jaunimo	6	Moterys – 60

organizacijomis ir Jaunimo reikalų taryba		Vyrai – 50
Nuotraukų konkursas-paroda	2	Moterys – 9 Vyrai – 6
„Stalo žaidimų vakarai“	32	Moterys – 10 Vyrai – 10
„Diskusijų ir arbatos klubas“	50	Moterys – 10 Vyrai – 10
Atviro darbo su jaunimu koncepcijos pristatymas valdžios atstovams ir politikams	3	Moterys – 15 Vyrai – 6
Savonorių dalyvavimas savivaldybės jaunimo politikos veikloje	8	Moterys – 5 Vyrai – 3
Meniniai užsiėmimai	22	Moterys – 24 Vyrai – 6
Konsultavimas	26	Moterys – 16 Vyrai – 10
Stovyklos	4	Moterys – 40 Vyrai – 40
Darbas grupėse	13	Moterys – 20 Vyrai – 16
		Iš viso: Moterys – 180 Vyrai – 150

7 lentelė. Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“ veikla ir lankytojai.

Veikla	Renginių skaičius	Dalyvių skaičius
„Masiniai renginiai“	16	850
„Filmų vakarai“	36	720
Jaunimo mokymai	3	65
Projektinė veikla	3	12
Bendradarbiavimas su kitomis jaunimo organizacijomis ir	8	150

Jaunimo reikalų taryba		
Sporto renginiai	4	250
Labdaros akcijos	8	70

Savivaldybės darbuotojai ir jaunimo atstovai teigė, kad viena iš pagrindinių problemų vykdant atvirą darbą su jaunimu – darbuotojų stoka. Tiek atvirose jaunimo erdvėse, tiek ir atvirame jaunimo centre veiklas vykdo projekto vykdytojas ir savanoriai, atskiro pastovaus darbuotojo nėra. Atviro jaunimo centro darbuotojo išlaikymui buvo skirtas savivaldybės biudžeto finansavimas tik epizodiškai 2013 m. birželio – lapkričio mėn. ir 2014 m. balandžio – lapkričio mėn.

Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendinamo projekto Nr. VP1-4.1-VRM-07-V-01-002 „Integruotos jaunimo politikos plėtra“ finansuojamo Europos socialinio fondo ir Valstybės biudžeto lėšomis, veikloje Nr. 2.1.2. „Jaunimo darbuotojų sertifikavimo sistemos įgyvendinimas“ dalyvavo ir buvo sertifikuotas tik vienas Švenčionių rajono savivaldybės atstovas. Jis su jaunimu dirba savivaldybės neformaliojo ugdymo įstaigoje.

2.5. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 8 lentelėje.

8 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Teisės aktai, reglamentuojantys jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą.	Patvirtinti baziniai jaunimo politikos įgyvendinimą reglamentuojantys dokumentai, kuriais vadovaujantis vykdoma sisteminga jaunimo politikos įgyvendinimo analizė.	Jaunimo politikos įgyvendinimo priemonės nepakankamai įtrauktos į savivaldybės administracijos skyrių, įstaigų ir organizacijų veiklos planus.	Skatinti savivaldybės administracijos skyrius, įstaigas ir organizacijas daugiau jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių įtraukti į savo veiklos planus.
Iš savivaldybės biudžeto skiriamos	Savivaldybės biudžete yra atskira eilutė	Jaunimo politikos įgyvendinimo	Skatinti savivaldybės administraciją, įstaigas

lėšos jaunimo politikai įgyvendinti ir su jaunimo politikos susijusioms programoms finansuoti.	jaunimo politikos įgyvendinimui, skiriamos jaunimo politikai įgyvendinti lėšos padidėjo.	programų ir priemonių finansavimas nėra pakankamas. Skiriamų lėšų dydis neužtikrina kokybiško jaunimo politikos įgyvendinimo. Finansuojamos programos ir priemonės dalinai atitinka jaunimo poreikius.	didinti finansuojamų jaunimo politikos įgyvendinimo programų ir priemonių įvairovę ir lėšų kiekį.
Planavimo dokumentai.	Jaunimo politikos įgyvendinimo sritys įtrauktos į savivaldybės strateginius planus, patvirtinti atskiri jaunimo problemų sprendimo ir jaunimo garantijų įgyvendinimo planai.	Patvirtintoms priemonėms įgyvendinti nėra skiriamas pakankamas savivaldybės biudžeto asignavimų dydis, nepakankamas jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų dalyvavimas.	Skatinti jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų aktyvų dalyvavimą rengiant savivaldybės strateginius dokumentus, planavimo dokumentų priemonių įgyvendinimo analizę ir ataskaitas naudoti programų ir priemonių tobulinimui.
Jaunimo politiką įgyvendinančios savivaldybės institucijos ir valstybės tarnautojai.	Įsteigtas jaunimo reikalų koordinatoriaus etatas, patvirtinta aktyviai veikianti savivaldybės jaunimo reikalų taryba.	Jaunimo reikalų koordinatoriaus pavaldumas neatitinka tipiniam jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymui, kuriuo vadovaujantis jaunimo reikalų koordinatorius turi būti	Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius turėtų būti atskaitingas ir pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui. Parengti priemonių planą, užtikrinantį atviro

		atskaitingas ir pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui. Savivaldybėje nėra užtikrinama atviro darbo su jaunimu plėtra.	darbo su jaunimu plėtrą savivaldybėje, skiriant pakankamą finansavimą priemonių įgyvendinimui.
--	--	---	--

3. GALIMYBĖS JAUNIMUI AKTYVIAI DALYVAUTI POLITINIAME, PILIETINIAME IR VISUOMENINIAME GYVENIME

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant jaunimą aktyviau dalyvauti formuojant jaunimo politiką, dalyvauti visuomenės ir vietos bendruomenių pilietiniame gyvenime, remiant jaunimo organizacijas ir įvairių formų mokymąsi dalyvauti. Pateikiamas vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką jaunimo dalyvavimą ir remiant jaunimo organizacijas, bei kokios yra tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes. Skyrių sudaro keturios dalys:

Pirma. Jaunimo dalyvavimas savivaldybės institucijų, taip pat jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, neformaliojo švietimo įstaigų, atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių (toliau – jaunimo) veikloje.

Antra. Tarptautiniai ryšiai, mainai, bendradarbiavimo projektai, finansuojami ar kofinansuojami iš savivaldybės biudžeto.

Trečia. Įvairių jaunimo grupių, jaunų žmonių dėl socialinių, ekonominių, kultūrinių ar politinių priežasčių negalintių būti lygiaverčiais visuomenės dalyviais.

Ketvirta. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

3.1. Jaunimo dalyvavimas savivaldybės institucijų, taip pat jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, neformaliojo švietimo įstaigų, atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių (toliau – jaunimo) veikloje

Švenčionių rajono savivaldybėje veikiančių vietos bendruomenių sąrašas pateikiamas lentelėje. Savivaldybėje veikiančias vietos bendruomenes vienija Švenčionių rajono vietos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“.

9 lentelė. Savivaldybėje veikiančios vietos bendruomenės.

Eil. nr.	Vietos bendruomenės
1	Adučiškio miestelio bendruomenė
2	Berniūnų kaimo bendruomenė „Mojus“
3	Cirkliščio kaimo bendruomenė
4	Cirkliščio kaimo bendruomenė „Žiburys“
5	Čerėnų kaimo bendruomenė
6	Činčikų kaimo bendruomenė
7	Dvilonių kaimo bendruomenė „Dvilonys“
8	Kaltanėnų kaimo bendruomenė
9	Kunigiškės kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Brydė“
10	Labanoro kaimo bendruomenė „Atgaiva“
11	Magūnų seniūnijos bendruomenė „Vilija“
12	Milkuškų kaimo bendruomenė
13	Modžiūnų kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Varpas“
14	Pabradės miesto bendruomenė „Domus“
15	Pašaminės kaimo bendruomenė „Pašaminės draugija“
16	Pavoverės kaimo bendruomenė „Žadintuvas“
17	Platumų kaimo bendruomenė
18	Visuomeninė organizacija „Reškutėnų bendruomenės centras“
19	Sarių kaimo bendruomenė
20	Stanislavavo kaimo bendruomenė „Vystutis“
21	Strūnaičio kaimo bendruomenė „Merkūna“
22	Sudotos kaimo bendruomenė
23	Svirių bendruomenė
24	Svirių kaimo bendruomenė „Svirių centras“
25	Švenčionėlių bendruomenė „Žeimena“
26	Švenčionėlių bendruomenė

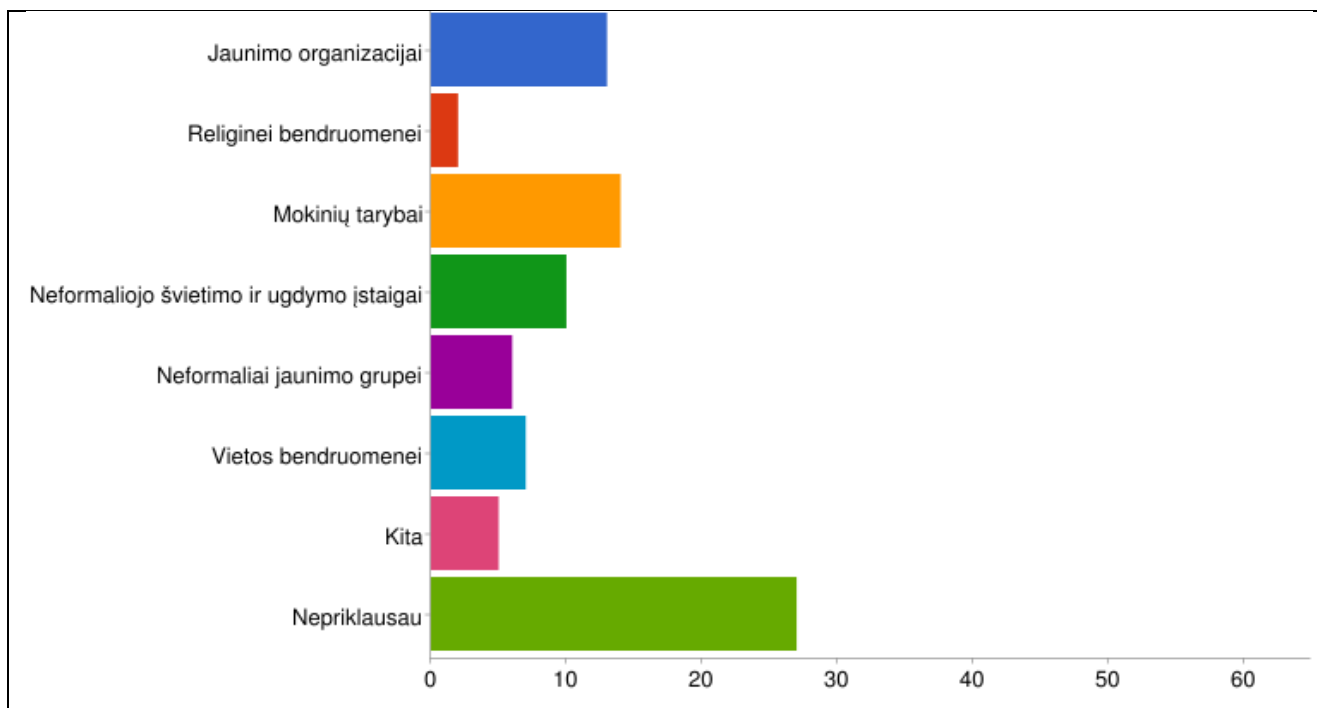
27	Švenčionėlių bendruomenė „Švenčionėlių bičiuliai“
28	Šventos kaimo bendruomenė „Šventa“
29	Trūdų kaimo bendruomenė
30	Vidutinės kaimo bendruomenė „Vika“

Vadovaujantis interviu su savivaldybės ir jaunimo atstovais duomenimis, jaunimo atstovams sudaromos sąlygos dalyvauti vietos bendruomenių savivaldos struktūrose. 26 vietos bendruomenėse yra narių, kurių amžius iki 29 m. 25 procentai vietos bendruomenių teigia, kad jų valdymo organuose yra po 1 jaunuolį.

Jaunimo atstovai teigia, kad visos vietos bendruomenės į savo organizuojamas veiklas įtraukia jaunus žmones. Aktyviausiai su jaunimu dirbanti vietos bendruomenė yra Visuomeninė organizacija „Reškutėnų bendruomenės centras“

8,3 procento apklausoje dalyvavusių jaunuolių nurodė, kad yra vietos bendruomenės nariai.

1 pav. Apklausos dalyvių priklausymas organizacijoms, bendruomenėms.

Švenčionių rajono vietos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“ organizuoja pasitarimus ir mokymus, į kuriuos kviečia ir jaunimo atstovus. Vadovaujantis Švenčionių rajono vietos veiklos grupės atstovų pateiktais duomenimis, galima teigti, kad jauni žmonės nėra labai aktyvūs priimanč sprendimus.

2012 m. jauni žmonės nedalyvavo mokymuose bei informaciniuose renginiuose, 2013 m. mokymuose dalyvavo 3 jauni žmonės (2 moterys ir 1 vyras), informaciniuose renginiuose dalyvavo 1 jaunas žmogus (moteris). 2014 m. mokymuose jauni žmonės nedalyvavo, o informaciniuose renginiuose dalyvavo 93 jauni žmonės (43 moterys ir 50 vyrų).

Švenčionių rajone registruota 15 jaunimo organizacijų (įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota visuomeninė organizacija ar asociacija, kurioje ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro jauni žmonės ar visuomeninės jaunimo organizacijos ar asociacijos): Jaunimo organizacijos DARBAS Švenčionių skyrius, Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“, Lietuvos Respublikos Šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo 10 rinktinės Švenčionių rajono 13 kuopa, Švenčionių profesinio rengimo centro moksleivių bendrija „Viltis“, Pabradės Jaunimo klubas, Vaikų ir jaunimo centras „Rytas“, Cirkliščio jaunųjų ūkininkų ratelis, Jaunimo klubas „Svajonė“, Švenčionėlių ateitininkai, Pabradės jaunimo sporto klubas, sporto klubas „Grifas“, Veiklių – darbščių moterų klubas, Švenčionėlių 2-osios vidurinės mokyklos vyresniųjų klasių moksleivių klubas „Žingsnis“, Lietuvos jaunųjų socialliberalų sąjungos Švenčionių rajono skyrius, Visuomeninė skautų organizacija „Blyskavica“.

10 lentelė. Aktyviausių jaunimo organizacijų narių skaičius.

Eil.nr.	Jaunimo organizacijos pavadinimas	Narių skaičius 2012 m.	Narių skaičius 2013 m.	Narių skaičius 2014 m.
1	Švenčionių profesinio rengimo centro moksleivių bendrija „Viltis“	220	260	262
2	Lietuvos Respublikos Šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo 10 rinktinės Švenčionių rajono 13 kuopa	54	52	54
3	Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“	24	24	24
4	Jaunimo organizacijos DARBAS Švenčionių skyrius	60	110	130

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikia dvi neformalios jaunimo grupės: Neformali Strūnaičio kaimo jaunimo grupė ir Neformali jaunimo grupė „Aukštaitija“.

Neformalaus ugdymo paslaugas jauniems žmonėms teikiančių juridinių asmenų skaičius (įskaitant ir jaunimo organizacijas) yra 25. 7 iš jų teikia paslaugas Švenčionių rajono savivaldybės centre, o 18 – kituose savivaldybės miestuose ir gyvenvietėse.

Vadovaujantis vertinimui pateiktais duomenimis, jaunimas į savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo procesus įsitraukia bendradarbiaudami su savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi ir savivaldybės Jaunimo reikalų taryba. Jaunimo atstovai gali dalyvauti savivaldybės tarybos komitetų, komisijų ir kitų darbo grupių posėdžiuose. Savivaldybės tarybos posėdžiai yra atviri, be to, jie yra tiesiogiai transliuojami internetu. Jaunimo atstovų teigimu, savivaldybė stengiasi pritraukti jaunimą dalyvauti formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką, tačiau, savivaldybės atstovų teigimu, jaunimas nerodo didelės iniciatyvos ir noro įsitraukti.

Siekiant įtraukti jaunus žmones į savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimą ir formavimą, savivaldybės atstovų teigimu, vieną kartą per mėnesį organizuojami reguliariūs susitikimai jaunimui aktualiomis temomis. Surengti 39 susitikimai (dalyvavo 73 jaunuoliai). Jaunimo reikalų koordinatorius kviečiasi jaunimo atstovus sprendžiant jaunimo užimtumo, jaunimo dalyvavimo, jaunimo iniciatyvų finansavimo, nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo socialinės atskirties, patyčių problemas.

Rengiant savivaldybės strateginius jaunimo politikos įgyvendinimo ir formavimo planus, 2012-2014 m. buvo organizuojami renginiai, kuriuose pristatyti planų rengimo metodai, atlikta jaunimo poreikių analizė, išskirtos prioritetinės sritys, efektyviausios priemonės, stebėsenos ir kontrolės mechanizmai. Rengiant Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų planą buvo organizuoti 3 renginiai (dalyvavo 46 jaunuoliai), Jaunimo garantijų įgyvendinimo Švenčionių savivaldybės plano renginiuose dalyvavo 70 jaunuolių.

Jaunų žmonių dalyvavimas priimant sprendimus, susijusius su biudžeto lėšų paskirstymu savivaldybėje, 2012-2014 m. pasikeitė į teigiamą pusę. Jaunimo reikalų koordinatoriaus teigimu, jaunimo politikos įgyvendinimo biudžeto lėšų poreikis svarstomas atviruose rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdžiuose. Dėl biudžeto lėšų skyrimo jaunimo politikos įgyvendinimui rajono savivaldybės Jaunimo reikalų taryba raštu kreipiasi į savivaldybės tarybą. Per tris pastaruosius metus atsižvelgta į keturis jaunimo pateiktus pasiūlymus:

Dėl lėšų skyrimo Rytų Lietuvos krašto jaunimo centro „Arka“ jaunimo darbuotojo išlaikymui.

Dėl Švenčionių rajono savivaldybės strateginio plano papildymo jaunimui skirtomis uždaviniais ir priemonėmis.

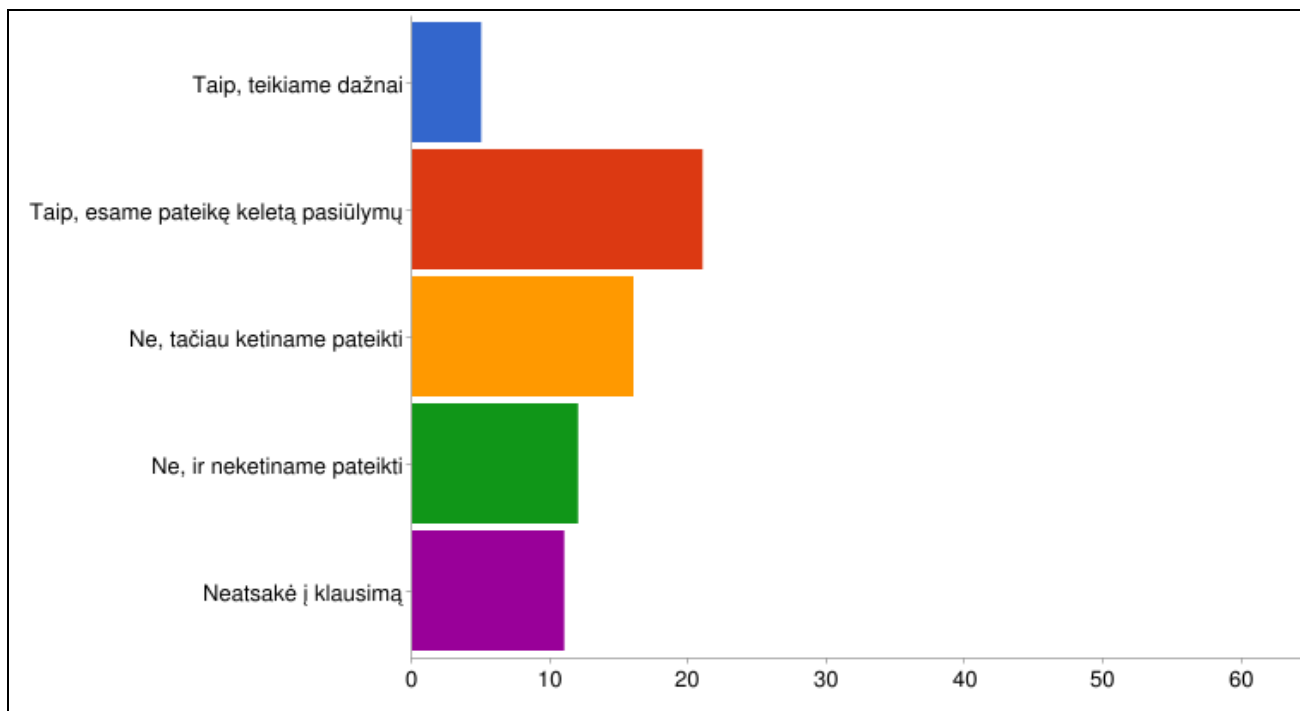
Dėl savivaldybės biudžeto lėšų poreikio jaunimo politikos įgyvendinimui 2013 m.

Dėl savivaldybės biudžeto lėšų poreikio jaunimo politikos įgyvendinimui 2014 m.

Savivaldybės atstovų teigimu, Švenčionių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano atnaujinime dalyvavo 6 jaunimo atstovai.

32,3 proc. apklausos dalyvių teigė, kad teikė savivaldybei pasiūlymus dėl jaunimo politikos įgyvendinimo. Tačiau neįvardijo, kokie tai buvo pasiūlymai ir ar į juos buvo atsižvelgta.

2 pav. Jaunimo atstovų pasiūlymų teikimas savivaldybei.

Vadovaujantis vertinimui pateiktais dokumentais, kiekvienos rajono ugdymo įstaigos bendruomenės tarybos trečdalį narių sudaro mokiniai, taip pat kiekvienoje mokykloje veikia mokinių tarybos. Duomenys apie jaunimo dalyvavimą Švenčionių rajono savivaldybės formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų savivaldoje pateikiami 12 lentelėje. Savivaldybės atstovų pateiktais duomenimis, savivaldybė organizuoja darbą su formalus ir neformalus švietimo įstaigų vadovais, siekiant užtikrinti mokinių ir savivaldos stiprinimą šiose įstaigose. Rajone nėra bendrojo lavinimo mokyklų mokinių tarybas vienijančios asociacijos. Vertinimo metu savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorių pateikė rajono mokinių parlamento nuostatų projektą. Savivaldybės duomenimis, organizuoti 5 rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybas, jaunimo reikalų koordinatorių ir rajono ugdymo įstaigų mokinių tarybų atstovų susitikimai-diskusijos. Dalyvavo 63 jaunimo atstovai. Susitikimų metu buvo pristatyti savivaldybės vykdomi projektai, aptartos jaunimo problemos, išsakyti lūkesčiai. Pagrindinė jaunų žmonių išsakyta problema yra infrastruktūros/patalpų, atitinkančių jaunų žmonių poreikius, trūkumas. Siekiant plėtoti jaunimo užimtumo galimybes, jaunimo organizacijoms ir neformalioms jaunimo grupėms suteikiamos patalpos ne tik rajono ugdymo įstaigose, bet ir rajono kultūros centruose.

11 lentelė. Jaunimo atstovų skaičius savivaldybės formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų savivaldoje.

Ugdymo įstaigos tipas	Įstaigų skaičius	Įstaigų, kuriose veikia jaunimo savivalda/jaunimas
Bendrojo ugdymo mokyklos	8	8
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos	5	5

Dvi neformaliojo vaikų švietimo įstaigos yra rajono savivaldybės centre, kitos trys yra Pabradėje, Švenčionyse, Kaltanėnuose.

Nors jaunimo, gyvenančio Švenčionių rajone, skaičius mažėja, jaunimo, dalyvaujančio (besilankančio) neformaliojo ugdymo veiklose, skaičius vertinimais metais didėjo.

12 lentelė. Jaunimo dalyvaujančio (lankančio) neformaliojo ugdymo veiklose skaičius.

Metai	Dalyvių skaičius
2012	2373
2013	2459
2014	2760

Jaunimo ir savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateiktais duomenimis, Švenčionių rajono jaunimas aktyviai inicijuoja akcijas, renginius ir projektus, skatinančius jaunas žmones atsisakyti žalingų įpročių ir gyventi sveikai. Kai kurie renginiai per pastaruosius tris metus tapo tradiciniais jaunimo renginiais ir yra organizuojami kasmet. Daugiausiai jaunimo pritraukiančios jaunimo iniciatyvos - jaunimo vakaras Švenčionių miesto parke „Žalingi įpročiai nemadinga!!!“, jaunimo akcija „Sveiki Švenčionys“, jaunimo renginys Strūnaičio kaime „Pajudam“, filmų vakarai.

Jaunimo iniciatyvos įtraukia ne tik miestuose, bet ir kaime gyvenančius jaunas žmones į aktyvias veiklas, ugdo jaunų žmonių socialinius įgūdžius, atsakomybes, organizacinius ir kūrybinius gebėjimus. Naudodami jaunimui patrauklias veiklas, iniciatoriai kiekvienais metais įtraukia į jaunimo veiklų organizavimą vis naujus jaunas žmones. Per pastaruosius 3 metus jaunų žmonių, dalyvaujančių jaunimo iniciatyvose ir projektuose, skaičius taip pat didėjo. Jaunimas įgyvendina akcijas, iniciatyvas, projektus, finansuojamus Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkurso, Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sveikatos projektų konkurso būdais.

13 lentelė. Jaunų žmonių, dalyvaujančių jaunimo iniciatyvose ir projektuose skaičius.

Metai	Dalyvių skaičius
2012	1450
2013	1500
2014	1800

3.2. Tarptautiniai ryšiai, mainai, bendradarbiavimo projektai finansuojami ar kofinansuojami iš savivaldybės biudžeto

Švenčionių rajono savivaldybė yra užmezgusi tarptautinius ryšius su Lenkijos Respublikos Svidnicos miestu, Lenkijos Respublikos Mrongovo apskritimi, Lenkijos Respublikos Vengrovo miestu, Lenkijos Respublikos Veiherovo apskritimi, Lenkijos Respublikos Rumios miestu, Kazachstano Respublikos Akmolinsko srities Akolsko rajonu, Baltarusijos Respublikos Astravo ir Postavų rajonais.

Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija jau 21 metus bendradarbiauja su Vokietijos Oitino miesto J. H. Foso gimnazija ir dalyvauja mainų programoje. Švenčionių rajono Pabradės „Ryto“ gimnazija nuo 2002 m. bendradarbiauja su Vokietijos Miunchbergo gimnazija, kas dvejuose trejus metus vyksta tarpusavio mainai.

Savivaldybės atstovų teigimu, Švenčionių rajono savivaldybėje jaunimo mainų programose dalyvauja ir kitos savivaldybės ugdymo įstaigos. Jų įgyvendinamuose projektuose dalyvauja jauni žmonės iš Lenkijos, Ispanijos, Italijos, Turkijos ir Vokietijos. Projektų veiklos finansuojamos Lietuvos ir Lenkijos jaunimo fondo, „Comenius“ programos ir savivaldybės ugdymo įstaigų lėšomis.

14 lentelė. Jaunimo mainų programų ir jose dalyvavusių jaunų žmonių skaičius.

Metai	Vykdytų programų skaičius	Dalyvių skaičius
2012	5	85
2013	5	85
2014	5	90

Vadovaujantis interviu su jaunimo reikalų koordinatoriumi duomenimis, Švenčionių rajono jaunimo atstovai tarptautinėse kvalifikacijos kėlimo programose 2012-2014 m. dalyvavo tik 1 kartą - 2014 m. Latvijoje mokėsi nestandartinių neformalaus ugdymo metodų.

3.3. Įvairių jaunimo grupių, jaunų žmonių dėl socialinių, ekonominių, kultūrinių ar politinių prižasčių negalinčių būti lygiaverčiais visuomenės dalyviais

Savivaldybės organizuojamų Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkurso nuostatuose yra išskirtas finansuojamų projektų prioritetas, skatinantis į projekto veiklas įtraukti mažiaus galimybių turinčius jaunos žmones. Vadovaujantis Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursu finansuotų jaunimo projektų ataskaitomis, į visus jaunimo projektus įtraukti socialinę atskirtį patiriantys jauni žmonės.

Socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių dalyvavimas jaunimo projektų veiklose matomas 15 lentelėje.

15 lentelė. Socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių dalyvaujančių jaunimo projektuose skaičius.

Metai	Finansuotų jaunimo projektų skaičius	Jaunų žmonių dalyvaujančių jaunimo projektuose skaičius	Socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių dalyvaujančių jaunimo projektuose skaičius.
2012	5	580	18
2013	9	620	23
2014	5	650	25

Švenčionių rajono savivaldybėje socialinę atskirtį patiriančius jaunos žmones į veiklas įtraukia ir Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių atrankos konkurso būdu finansuojamų projektai.

16 lentelė. Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių atrankos konkurso būdu finansuojamų projektų, skirtų socialinę atskirtį patiriantiems jauniems žmonėms, skaičius.

Metai	Finansuotų projektų skaičius	Projektams finansuoti skirtos savivaldybės lėšos, eurai
2012	1	753,01
2013	2	1960,72
2014	2	1737,72

Siekiant gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją į visuomenę ir skatinant neįgaliųjų socialinės integracijos srityje veikiančias organizacijas, teikti neįgaliesiems reikalingas socialinės reabilitacijos paslaugas, kurios atkurtų ar palaikytų neįgaliųjų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, didintų neįgaliųjų savarankiškumą ir užimtumą bei galimybes dalyvauti visuomenės gyvenime, Švenčionių rajono savivaldybėje organizuojamas Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų finansavimo atrankos konkursas. 2012-2014 m. buvo finansuojami Švenčionių rajono neįgaliųjų draugijos ir VšĮ Vilniaus ir Alytaus regionų aklųjų centro projektai, kurių veiklose dalyvavo ir jauni negalia turintys žmonės. Jaunų žmonių dalyvavusių Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų skaičius pateikiamas 17 lentelėje.

17 lentelė. Jaunų žmonių, dalyvavusių Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų skaičius.

Metai	Jaunų žmonių skaičius
2012	8
2013	11
2014	12

3.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 18 lentelėje.

18 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Jaunimo dalyvavimas savivaldybės institucijų, taip pat jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, neformaliojo švietimo įstaigų, atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių (toliau - jaunimo) veiklose.	Jaunimo atstovai įtraukiami į Švenčionių rajono vietos veiklos grupės bei vietos bendruomenių, formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigų savivaldos struktūras.	Nedidelis aktyviai veikiančių jaunimo organizacijų skaičius.	Palaikyti ir skatinti jaunimo įsitraukimą į vietos bendruomenių, ugdymo įstaigų savivaldos veiklas. Skirti didesnę dėmesį jaunimo lyderių ugdymui, skatinti ir plėtoti jaunimo organizacijų veiklas,

			stiprinti savivaldybės ir jaunimo organizacijų bendradarbiavimą jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo srityje.
Tarptautiniai ryšiai, mainai, bendradarbiavimo projektai, finansuojami ar kofinansuojami iš savivaldybės biudžeto.	Jaunimas dalyvauja tarptautiniuose jaunimo mainų, bendradarbiavimo programose ir projektuose.	Tarptautinius jaunimo bendradarbiavimo projektus vykdo tik rajono ugdymo įstaigos. Savivaldybėje nėra numatytos lėšos tarptautiniams jaunimo mainams, projektams finansuoti ar kofinansuoti.	Skatinti jaunimo ir su jaunu dirbančias organizacijas įgyvendinti tarptautinius jaunimo mainų, bendradarbiavimo projektus; numatyti galimybę, tarptautinių jaunimo mainams, projektams, jaunų žmonių dalyvavimui tarptautinėse stažuotėse ir kvalifikacijos kėlimo programose, gauti savivaldybės biudžeto finansavimą ir kofinansavimą.
Įvairių jaunimo grupių, jaunų žmonių dėl socialinių, ekonominių, kultūrinių ar politinių priežasčių negalinčių būti lygiaverčiais visuomenės dalyviais.	Jaunimo ir su jaunu dirbančios organizacijos įveikla įtraukia socialinę atskirtį patiriančius jaunus žmones.	Savivaldybės finansuojamos programos ir projektai skirti darbui su socialinę atskirtį patiriančiais žmonėmis įveikla įtraukia mažai jaunų	Skatinti į savivaldybės finansuojamas programas ir projektus, skirtus darbui su socialinę atskirtį patiriančiais žmonėmis, įtraukti

		žmonių.	daugiau jaunų žmonių. Plėtoti ir skatinti socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių įtraukimą į jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas.
--	--	---------	--

4. INFORMAVIMO, KONSULTAVIMO, ORIENTAVIMO, PARAMOS IR PAGALBOS TEIKIMO, INSTRUKTAVIMO, MOKYMO IR NUKREIPIMO Į KITAS INSTITUCIJAS PASLAUGŲ, SKIRTŲ JAUNIEMS ŽMONĖMS VISUMA

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys jaunimo informavimą apie jaunimo veiklos ir užimtumo galimybes savivaldybėje. Skyrių sudaro trys dalys:

Pirma. Jaunimo informavimo ir konsultavimo priemonės ir būdai.

Antra. Jaunimo informavimas ir konsultavimas per jaunimo informavimo tarškus arba centrus.

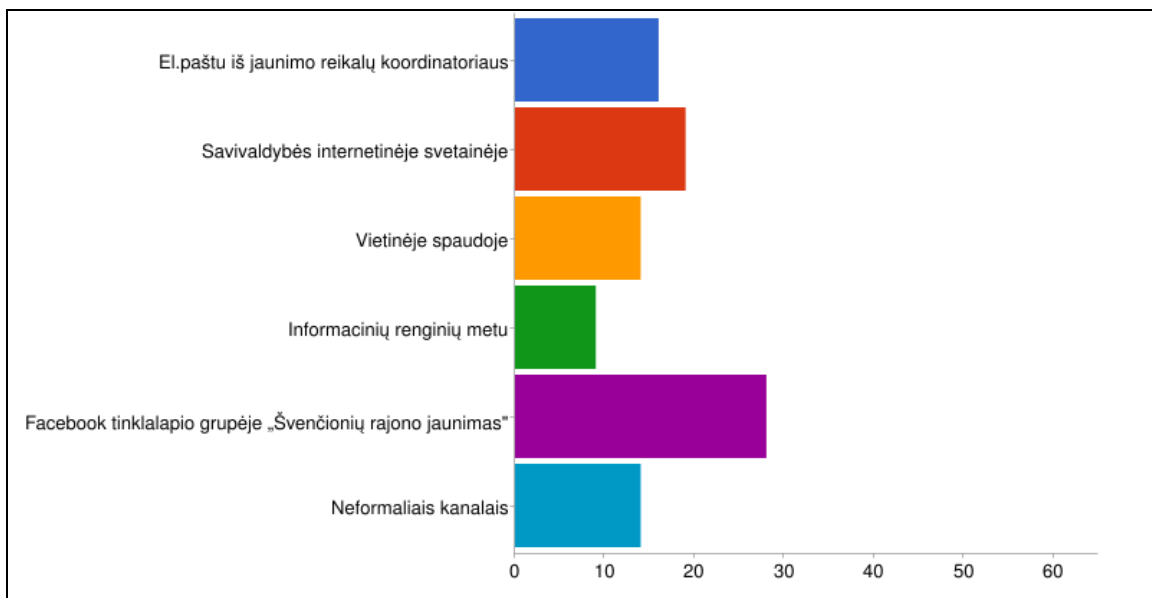
Trečia. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

4.1. Jaunimo informavimo ir konsultavimo priemonės ir būdai

Daugiausiai jaunimą ir jaunimo organizacijas apie Švenčionių rajono savivaldybės įgyvendinamą jaunimo politiką informuoja bei kitą jaunimui aktualią informaciją teikia savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius. Informacija yra skleidžiama el. paštu, vietinėje spaudoje, ypač daug informacijos talpinama socialinio tinklo *Facebook* grupėje „Švenčionių rajono jaunimas“. Jaunimui aktuali informacija talpinama bendroje savivaldybės internetinės svetainės skiltyje „Naujienos“. Savivaldybės internetiniame tinklalapyje www.svencionys.lt yra atskira skiltis „Jaunimas“. Joje talpinamos informacijos kiekis yra nedidelis, nes jaunimo atstovų teigimu, ši informavimo vieta, nors ir nuolat atnaujinama, nėra populiari ir naudojama itin retai.

Apklausoje dalyvavę jaunuoliai teigė, kad dažniausiai (28 proc.) apie savivaldybės veiklą jaunimo politikos srityje sužino Facebook tinklalapio grupėje „Švenčionių rajono jaunimas“, 19 proc. - savivaldybės svetainėje, 16 proc. – el. paštu iš jaunimo reikalų koordinatoriaus.

3pav. Informacijos apie savivaldybės veiklą jaunimo politikos srityje gavimo būdai.

2013 m. buvo organizuotos 2 konsultacijos-diskusijos, skirtos vienai iš aktualiausių pastarojo meto temų: nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo socialinės įtraukties problemai spręsti. Diskusijose dalyvavo 45 jauni žmonės. Diskusijų metu sprendžiamų jaunimo klausimai pateikiami 19 lentelėje.

19 lentelė. 2013 m. organizuotų diskusijų metu sprendžiami jaunimo klausimai.

Svarstyti jaunimo klausimai
Kokios priemonės padėtų jauniems žmonėms lengviau pereiti iš vieno mokymo lygmens į kitą (nuo pagrindinio iki profesinio/aukštojo) ir užtikrintų jiems vienodas sąlygas norimam lygmeniui pasiekti.
Kaip būtų galima užtikrinti lengvesnę ir visiems jauniems žmonėms vienodai prieinamą perėjimą nuo mokymosi prie darbo.
Kaip padėti jauniems žmonėms užtikrinti lengvesnę savarankišką gyvenimą pradėjus gyventi atskirai nuo tėvų/globėjų (rūpintojų).
Kokios yra socialinės, ekonominės ir pilietinės pasekmės dėl to, kad kai kurie jauni žmonės nedirba, nesimoko ir nedalyvauja mokymuose.
Kokios priemonės turėtų būti įgyvendinamos, kad jauni žmonės patektų ir įsitvirtintų darbo rinkoje.
Kokios prevencinės priemonės padėtų jauniems žmonėms nemesti mokslų ir mokymosi programų anksčiau laiko (pvz.: nebaigus mokyklos, kolegijos, perkvalifikavimo mokymų ir pan.).
Kokios priemonės motyvuotų ir padrasintų jaunus žmones mokytis ir dalyvauti mokymuose, jaunimo programose, iniciatyvose.

2014 m. surengta 1 diskusija-konsultacija apie finansavimo šaltinius (dalyvavo 15 nevyriausybinų organizacijų atstovų), 2 renginiai, informuojantys jaunus žmones apie sveiką gyvenimą (dalyvavo apie 40 dalyvių), 3 konsultacijos „Erasmus +“ programos galimybės“ (dalyvavo 32 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai), seminaras „Vystomasis bendradarbiavimas ir vystomasis švietimas“ (dalyvavo 15 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai).

Jaunų žmonių, dalyvavusių diskusijose įvairiomis jaunimo politikos įgyvendinimo temomis, skaičius pateikiamas 20 lentelėje. **20 lentelė. Jaunų žmonių, dalyvavusių diskusijose įvairiomis jaunimo politikos įgyvendinimo temomis, skaičius.**

Metai	Konsultacijų, diskusijų skaičius	Dalyvių skaičius
2012	14	85
2013	20	172
2014	24	233

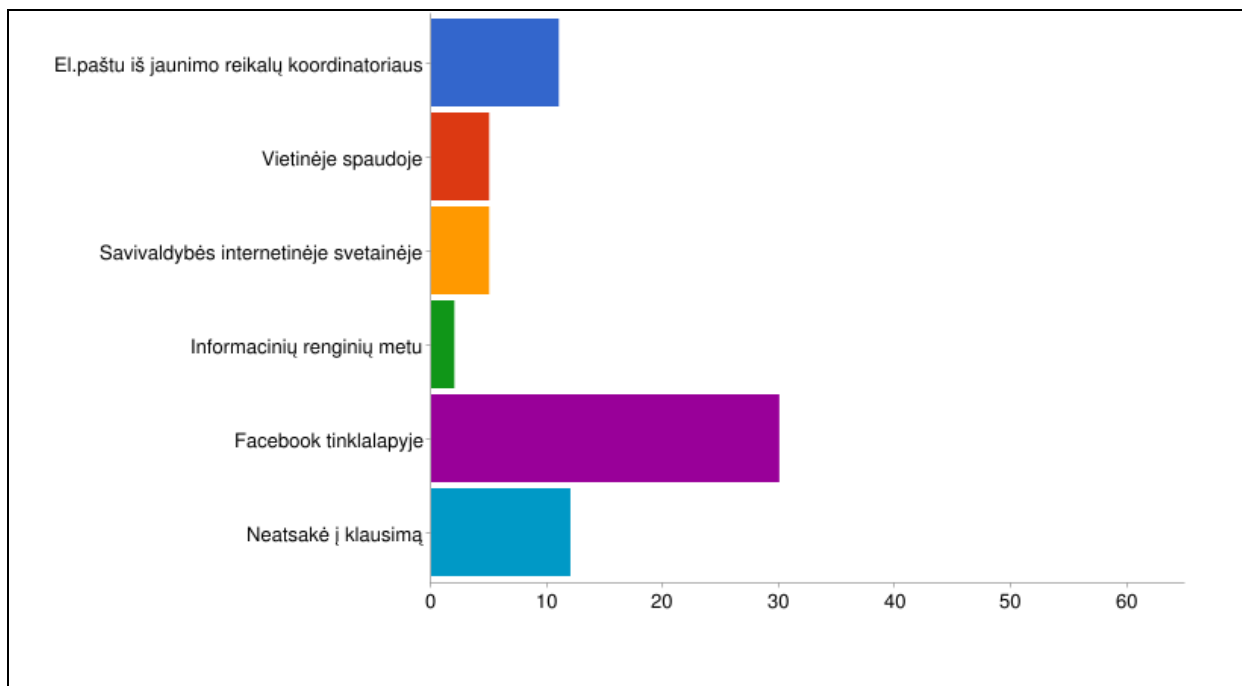
23,1 procento apklausoje dalyvavusių jaunuolių mano, kad savivaldybė vidutiniškai informuoja jaunimą ir kitas grupes apie įgyvendinamą jaunimo politiką, 20 proc. mano, kad informuoja mažai, 16,9 proc. – pakankamai išsamiai ir tik 4,6 proc. mano, kad labai išsamiai. 21,5 proc. respondentų visai neatsakė.

Savivaldybės atstovų teigimu, savivaldybės atstovai nuolatos domisi ir ieško naujų, jaunimui patrauklių informavimo formų.

Apklausoje dalyvavę jaunuoliai teigė, kad patogiausias informacijos apie jaunimo politikos veiklas gavimo būdas – socialinis tinklalapis Facebook.

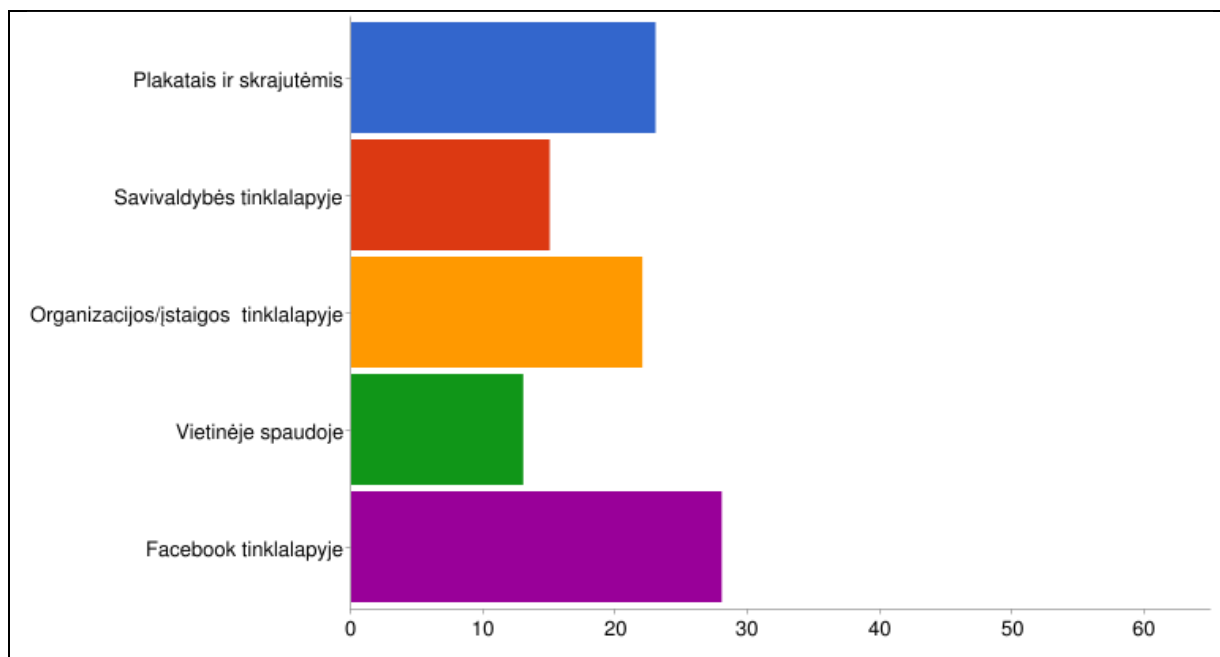
Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų apklausos duomenimis, savivaldybėje veikiančios organizacijos apie savo vykdomą veiklą daugiausiai informuoja socialiniame tinkle Facebook, platindami plakatus ir skrajutes ar organizacijos/įstaigos tinklalapyje. Vadovaujantis interviu duomenimis, gana daug informacijos yra perduodama neformaliais kanalais, iš lūpų į lūpas.

4 pav. Patogiausi informacijos gavimo būdai.

Organizacijos informaciją taip pat skelbia savivaldybės tinklalapyje, vietinėje spaudoje, kitose savivaldybės jaunimui skirtose svetainėse, organizuodamos informacinius renginius ir platindamos skelbimus mokyklose. Visi interviu dalyviai teigė, kad informaciją apie jaunimo veiklas galima rasti beveik kiekviename vietinės žiniasklaidos numeryje. Informacija apie jaunimo veiklas vietiniuose laikraščiuose viešinama nemokamai.

5 pav. Jaunimo organizacijų apie jų vykdomas jaunimo veiklas informavimo būdai.

Nors informacijos sklaidai naudojami gana įvairūs informacijos perdavimo kanalai, vis dėlto, vadovaujantis interviu duomenimis, savivaldybės jaunimui žinių apie jaunimo veiklas trūksta, jie nežino, kur tokios informacijos ieškoti.

Jaunimo požiūris į jaunimo organizacijų veiklą, savanorystę, neformalias jaunimo grupes, įvairias iniciatyvas yra pozityvus. Jauni žmonės noriai dalyvauja jaunimo organizacijų vykdomosios veiklose, renginiuose, projektuose.

4.2. Jaunimo informavimas ir konsultavimas per jaunimo informavimo taškus arba centrus

Rajone veikia 9 informaciniai taškai mokinių karjeros ugdymui. Siekiant jų veiklos tobulėjimo, buvo organizuojami seminarai, konsultacijos koordinatoriams. 2013 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Ugdymo karjerai infrastruktūros bendrajame ugdyme ir profesiniame mokyme sukūrimas ir plėtra“, rajono bendrojo ugdymo mokyklos dalyvavo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro projekte „Ugdymo karjerai ir stebėsenos modelių sukūrimas ir plėtra bendrajame lavinime ir profesiniame mokyme“.

Savivaldybėje informacines paslaugas jaunimui teikia savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius, atviros jaunimo erdvės, atviras jaunimo centras, Švenčionių miesto kultūros centras, Švenčionių Papildomo ugdymo centras, Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centras. 2012-2014 m. suteiktų informacinių paslaugų skaičius padidėjo nuo 52 iki 68.

Savivaldybės atstovų teigimu, Švenčionių rajono savivaldybėje jaunimo informavimo centro, priklausančio nacionaliniam jaunimo informavimo ir konsultavimo tinklui, nėra. Jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms 2012-2014 m. informacija apie galimybę prisijungti prie jaunimo informavimo taškų tinklo buvo siunčiama el. paštu ir viešinama savivaldybės tinklalapyje, naujienų rubrikoje.

4.3. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 21 lentelėje.

21 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Jaunimo informavimo ir konsultavimo priemonės ir būdai.	Savivaldybėje jaunimo informavimas yra vykdomas pastoviai naudojant įvairias konsultavimo	Dauguma informavimo ir konsultavimo priemonių yra orientuotos į mokyklinio amžiaus	Stiprinti ir plėtoti visų amžiaus grupių jaunų žmonių informavimą ir konsultavimą.

	priemonės ir būdus. Informaciją apie savo vykdomą veiklą jaunimo organizacijos vietinės žiniasklaidos priemonėse gali talpinti nemokamai.	jaunimo grupę, vyresni jauni žmonės beveik nežino (ir nesidomi) apie savivaldybėje veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas ir jų veiklą.	
Jaunimo informavimas ir konsultavimas per jaunimo informavimo taškus arba centrus.	Savivaldybėje teikiamos informavimo ir konsultavimo paslaugos yra patrauklios jauniems žmonėms ir jų poreikis didėja.	Savivaldybėje nėra nacionaliniam jaunimo informavimo ir konsultavimui priklausančio tinklo.	Skatinti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas prisijungti prie nacionalinių informavimo ir konsultavimo tinklų.

5. JAUNŲ ŽMONIŲ VEIKLOS FINANSAVIMAS

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą jaunimo politikos įgyvendinimui ir formavimui, aptariama, kiek tai susiję su jaunimo organizacijų stiprinimu, jaunimo užimtumo didinimu ir kitais svarbiausiais jaunimo politikos uždaviniais savivaldybėje.

Skyrių sudaro aštuonios dalys.

Pirma. Parama savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir administravimo išlaidoms padengti.

Antra. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų iniciatyvų ir projektų finansavimas.

Trečia. Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių plėtros užtikrinimas.

Ketvirta. Lėšų skyrimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) bei kito savivaldybei priklausančio turto perdavimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms.

Penkta. Savivaldybės institucijų ir įstaigų partnerystė jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektuose ir programose.

Šešta. Pagalba kuriant ir palaikant ryšius ir bendradarbiavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis.

Septinta. Renginių jauniems žmonėms ir jaunimo bei su jaunimu dirbančioms organizacijoms organizavimas.

Aštunta. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

5.1 Parama savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir administravimo išlaidoms padengti

Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo koncepcijoje įtvirtinta nuostata, kad savivaldybės institucijos kiekvienais metais viešo konkurso būdu teikia institucinę bei koordinacinę paramą jaunimo organizacijoms bei iš dalies finansuoja jaunimo bei su jaunimu dirbančių organizacijų iniciatyvų projektus.

Savivaldybės atstovų teigimu, 2012-2014 m. savivaldybė negavo prašymų dėl paramos savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimui ir administravimo išlaidų padengimo. Atsižvelgiant į tai, paramos savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir administravimo išlaidoms (atlyginimų, komunalinių paslaugų, kanceliarinių priemonių išlaidoms) padengti tvarka nėra patvirtinta.

Interviu metu jaunimo organizacijų atstovai teigė, kad ši paramos rūšis buvo aptarta diskusijų, susitikimų metu. Jaunimo organizacijų atstovų teigimu, jiems aktualesnė problema – patalpų stoka. Jaunimo veikloms neatlygintinai naudojamos savivaldybės asignuojamų įstaigų patalpos. Apklausoje dalyvavusių jaunuolių teigimu, jaunimo organizacijos dažniausiai į savivaldybę kreipiasi dėl veiklų finansavimo, patalpų ir transporto paslaugų suteikimo.

Savivaldybės atstovų teigimu, jaunimo organizacijų įsiregistravimo išlaidas finansuoti iš savivaldybės biudžeto galima teikiant paraišką savivaldybės Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursui.

5.2. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų iniciatyvų ir projektų finansavimas

Savivaldybės jaunų žmonių veiklos finansavimo srityje pastebimi teigiami pokyčiai – nuo 2012 m. iš savivaldybės biudžeto Švietimo ir sporto veiklos programos jaunimo veikloms ir projektams skiriamas atskiras finansavimas. Vertinamais metais jaunimo veikloms ir projektams skirtas finansavimas padidėjo 50 proc.

22 lentelė. Jaunimo veikloms ir projektams skirtas finansavimas.

Metai	Skirtos savivaldybės lėšos, eurai
2012	5792,40
2013	7240,50
2014	8688,60

Sprendimus dėl savivaldybės biudžeto Švietimo ir sporto veiklos programoje numatytų Jaunimo politikos įgyvendinimui lėšų panaudojimo, vadovaujantis SJRT nuostatais, priima SJRT.

Vadovaujantis Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. T-120 „Dėl Švenčionių rajono jaunimo reikalų tarybos nuostatų papildymo“, 2012-2014 m. Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursą organizavo, konkurso nuostatus tvirtino, Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkurso paraiškas vertino SJRT.

Savivaldybės Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursui teikti paraiškas gali:

1. Jaunimo ar su jaunimu dirbanti organizacija, registruota Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir veikianti Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje;
2. Neformali jaunų žmonių grupė, turinti globojančią ne pelno siekiančią organizaciją.

23 lentelė. Jaunimo projektų finansavimas.

Metai	Pateiktų paraiškų skaičius	Lėšų poreikis, eurai	Finansuotų projektų skaičius	Projektams finansuoti skirtos savivaldybės lėšos, eurai	Projektams finansuoti skirtos savivaldybės lėšos, procentais
2012	5	3765,06	5	2896,20	77
2013	9	13032,90	9	4547,03	35
2014	7	10594,30	5	4344,30	41

Neformalios jaunimo grupės 2012 m. projektų savivaldybės Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursui neteikė, 2013 m. neformalių jaunimo grupių pateiktos paraiškos sudarė 22 proc., o 2014 m.- 43 proc. visų pateiktų paraiškų. Vertinimo metais visoms neformalioms jaunimo grupėms, pateikusios projektų paraiškas, buvo skirtas finansavimas iš savivaldybės biudžeto lėšų.

Jaunimo projektų finansavimas pasiskirstė:

2012 m.:

Lietuvos Šaulių Sąjunga – 781,97 Eur;
Cirkliščio moksleivių bendruomenė „Viltis“ – 318,59 Eur;
Jaunimo organizacija DARBAS – 579,24 Eur;
Švenčionių miesto kultūros centras – 579,24 Eur;
Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija – 637,16 Eur.

2013 m.:

Švenčionėlių sporto klubas „Žeimenis“ – 434,43 Eur;
Pabradės sporto klubas „Žeimena“ – 1448,10 Eur;
Lietuvos Šaulių Sąjunga – 579,24 Eur;
Sveikatingumo ir sporto klubas „Švenčionėliai“ – 144,81 Eur;
Neformali jaunimo grupė AUKŠTAITIJA – 579,24 Eur;
Jaunimo organizacija DARBAS – 579,24 Eur;
Cirkliščio moksleivių bendruomenė „Viltis“ – 289,62 Eur;
Neformali Švenčionių miesto grupė – 492,35 Eur.

2014 m.:

Lietuvos Šaulių Sąjunga – 868,86 Eur;
Neformali Švenčionių miesto jaunimo grupė – 724,05 Eur;
Jaunimo organizacija DARBAS – 926,78 Eur ;
Neformali jaunimo grupė AUKŠTAITIJA – 608,2 Eur;
Pabradės sportinio ėjimo klubas – 347,55 Eur;
Neformali Strūnaičio kaimo jaunimo grupė – 868,86 Eur.

Savivaldybės Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkurso būdu finansuojami Jaunimo projektai, kurie, naudodami aiškiai suplanuotas iniciatyvas, socialines akcijas, stovyklas, žygius, teminius renginius, kitas veiklas, plėtoja jaunimo politikos įgyvendinimą Švenčionių rajone. Per pastaruosius tris metus Jaunimo projektų veiklose dalyvavo 2200 jaunų žmonių, iš kurių 25 – mažiau galimybių turintys jaunuoliai. Jaunimo projektuose užtikrintas jaunų žmonių aktyvus dalyvavimas visuose projekto etapuose, taikomi neformalaus ugdymo metodai, užtikrinantys projekto dalyvių ugdymą(si).

Savivaldybės teritorijoje veikiančios jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos gauna finansavimą ne tik Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkurso būdu, bet ir teikia paraiškas savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių atrankos

konkursui. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų dalyvavimas šiame konkurse atsispindi pateiktoje 24 lentelėje.

24 lentelė. Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių atrankos konkurso būdu finansuojami jaunimo projektai.

Metai	Finansuotų projektų skaičius	Projektams finansuoti skirtos savivaldybės lėšos, eurais
2012	1	753,01
2013	3	3264,01
2014	3	1737,72

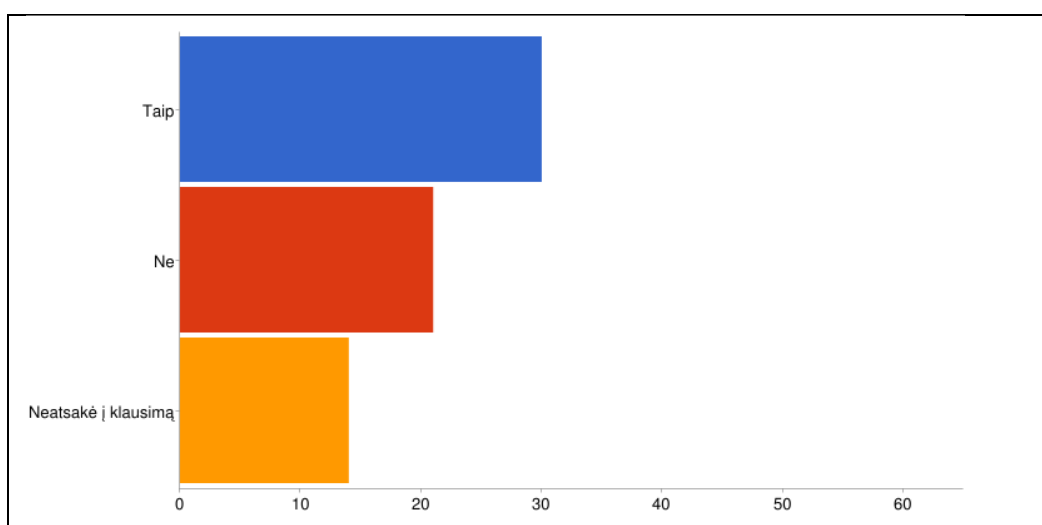
Apklausoje dalyvavę jaunuoliai teigia, kad jų atstovaujama organizacija gauna lėšų jaunimo veikloms vykdyti iš savivaldybės, Lietuvos Respublikos valstybės įstaigų, tarptautinių fondų, ES struktūrinių fondų, nario mokesčio, labdaros, paramos.

25 lentelė. Jaunimo veiklų finansavimo šaltinių pasiskirstymas.

Iš savivaldybės	21.8%
Iš Lietuvos Respublikos valstybės įstaigų	12.7%
Iš tarptautinių fondų	7.3%
Iš ES struktūrinių fondų	9.1%
Iš nario mokesčio	15.5%
Iš labdaros, paramos	12.7%
Kita	20.9%

46,2 proc. apklausoje dalyvavusių jaunuolių vertinamais metais kreipėsi į savivaldybę dėl finansavimo.

6 pav. Jaunimo kreipimasis į savivaldybę dėl finansavimo.

5.3. Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių plėtros užtikrinimas

Savivaldybėje atvirą darbą su jaunimu vykdo Švenčionių miesto kultūros centre įsikūrusi atvira jaunimo erdvė ir Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“ Švenčionėliuose.

2012-2014 m. Švenčionių mieste veikianti atvira jaunimo erdvė buvo įsikūrusi Švenčionių miesto kultūros centrui priklausančio kino teatro patalpose.

26 lentelė. Atvirųjų jaunimo erdvių programos finansavimas.

Eil. Nr.	Metai	Suma, eurai	Finansavimo šaltiniai
1.	2012	724,05	Švenčionių rajono savivaldybė
		1882,53	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
2.	2013	868,86	Švenčionių rajono savivaldybė
3.	2014	1013,67	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
		347,54	Švenčionių rajono savivaldybė

Švenčionėlių atvirą jaunimo centrą 2008 m. įkūrė Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“, bendradarbiaudamas su Švenčionių rajono savivaldybe ir Jaunimo reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Atviras jaunimo centras naudoja savivaldybės suteiktas patalpas Švenčionių r. Švenčionėlių meno mokykloje.

27 lentelė. Atviro jaunimo centro finansavimas.

Eil. Nr.	Metai	Suma, eurai	Finansavimo šaltiniai
1.	2012	289,62	Švenčionių rajono savivaldybė
		2461,77	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
2.	2013	1824,61	Švenčionių rajono savivaldybė
		2461,77	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
3.	2014	2027,34	Švenčionių rajono savivaldybė
		0	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

**5.4. Lėšų skyrimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms
ilgalaikiam turtui įsigyti arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) bei kito
savivaldybei priklausančio turto perdavimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms
organizacijoms**

Savivaldybės atstovų ir apklausos dalyvių teigimu, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos į savivaldybę dėl savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo ilgalaikio turto įsigijimui arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) 2012-2014 m. nesikreipė.

Dažniausiai į savivaldybę kreipiamasi dėl veiklų finansavimo, patalpų ir transporto paslaugų suteikimo.

28 lentelė. Patalpų ir transporto paslaugų suteikimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms

Metai	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms savivaldybės institucijų teisės aktais yra skirtos patalpos buveinei, skaičius	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms buvo leista neatlygintinai naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis, biuro įranga ir kitu ilgalaikiu turtu, skaičius	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms buvo leista neatlygintinai naudotis savivaldybei priklausančių įstaigų transporto paslaugomis, skaičius
2012	2	5	3
2013	2	3	2
2014	2	5	3

Nors savivaldybėje vertinimo metais nebuvo skirtas finansavimas jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų ilgalaikio turto įsigijimui arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti), 2012-2014 m. savivaldybėje buvo įgyvendinami projektai skirti jaunimo laisvalaikio praleidimo ir veiklų vykdymo infrastruktūrai gerinti.

29 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės įgyvendinti ir įgyvendinami projektai skirti jaunimui.

Projekto pavadinimas	Finansavimas
Sarių kaimo infrastruktūros plėtra	ES, SB

Sarių ežero paplūdimio pritaikymas aktyviam poilsiui, sportui ir kultūriniais renginiams, kaimo stadiono rekonstravimas	ES, SB
Tradicinių amatų centro Reškutėnuose kūrimas	ES, SB
Bėlio ežero pakrantės sutvarkymas sukuriant patrauklią viešąją poilsio erdvę rajono gyventojams ir svečiams	ES, SB
Reškutėnų mokyklos dalies pastato kapitalinis remontas pritaikant patalpas tradicinių amatų veiklai	ES, SB
Milkuškų darželio-mokyklos kapitalinis remontas įkuriant daugiafunkcinį centrą	ES, SB
Kaltanėnų miestelio viešosios erdvės sutvarkymas	ES, SB
Viešosios turizmo infrastruktūros įrengimas Kaltanėnų miestelyje	ES, SB
Daugiafunkcinio ugdymo centro steigimas Kaltanėnų miestelyje	ES, SB
Vidutinės kaimo klubo kapitalinis remontas įkuriant daugiafunkcinį centrą	ES, SB
Adutiškio buvusio lopšelio-darželio pertvarkymas ir pritaikymas bendruomenės poreikiams	ES, SB

5.5 Savivaldybės institucijų ir įstaigų partnerystė jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektuose ir programose

Interviu metu jaunimo organizacijų atstovai teigė, kad savivaldybės institucijos ir įstaigos bendradarbiauja su jaunimo ir jaunimu dirbančiomis organizacijomis įgyvendinat įvairius projektus ir programas, kurioms įgyvendinti yra pasirašomos bendradarbiavimo sutartys. Projektų ir programų, kuriuose savivaldybės institucijos ir įstaigos yra jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų bendradarbiavimo sutartimis įtvirtintos partnerės, skaičius pateikiamas 30 lentelėje.

30 lentelė. Projektų ir programų skaičius.

Metai	Projektų ir programų skaičius
2012	5
2013	4
2014	7

5.6. Pagalba kuriant ir palaikant ryšius ir bendradarbiavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis

Savivaldybės atstovų teigimu, vertinamais metais į savivaldybės tarptautines delegacijas buvo įtraukti 7 jaunimo atstovai (31 lentelė).

2012 m. savivaldybės pagalba buvo užmegzti tarptautiniai ryšiai bei pasirašyta Švenčionių r. Adučiškio vidurinės mokyklos ir Baltarusijos Respublikos Postavų rajono Valstybės švietimo įstaigos Duniloviči Mokymo ir mokymosi komplekso darželio-vidurinės mokyklos sutartis.

Mokymo įstaigų delegacijos apėmė vieni kitus, keitėsi gerą patirtimi jaunimo neformalaus ugdymo srityje, patvirtino bendradarbiavimo veiksmų planą.

31 lentelė. Jaunų žmonių įtrauktų į savivaldybės tarptautines delegacijas skaičius.

Metai	Jaunų žmonių skaičius
2012	1
2013	1
2014	5

5.7. Renginių jauniems žmonėms ir jaunimo bei su jaunimu dirbančioms organizacijoms organizavimas

Švenčionių rajono savivaldybėje renginius jauniems žmonėms organizuoja savivaldybės kultūros centrai, bibliotekos, Švenčionių papildomo ugdymo centras. 2012-2014 m. įvyko 901 renginys, organizuotas savivaldybės lėšomis.

32 lentelė. Renginių jauniems žmonėms skaičius.

Metai	Renginių skaičius	Dalyvių skaičius
2012	571	40835
2013	270	16330

2014	205	18100
------	-----	-------

Duomenų apie tai, kiek lėšų skirta jauniems žmonėms savivaldybės lėšomis organizuojamiems renginiams, savivaldybės atstovai nepateikė.

Jaunimo atstovų teigimu, populiariausi jauniems žmonėms skirti renginiai yra teminiai ir filmų vakarai, edukaciniai užsiėmimai.

5.8. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 33 lentelėje.

33 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Parama savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir administravimo išlaidoms padengti.	Jaunimo organizacijų įsiregistravimo išlaidas finansuoti iš savivaldybės biudžeto galima teikiant paraišką savivaldybės Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursui.	Savivaldybėje nėra atskiros, apibrėžtos jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir administravimo išlaidų padengimo tvarkos.	Parengti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir administravimo išlaidų padengimo tvarką.
Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų iniciatyvų ir projektų finansavimas. Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių plėtros užtikrinimas.	Savivaldybėje organizuojamas jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursas, kuriame gali dalyvauti jaunimo, su jaunimu dirbančios organizacijos ir neformalios jaunimo grupės. Jaunimo ir su jaunimu dirbančios	Savivaldybėje nėra užtikrinama atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių plėtra.	Parengti priemonių planą užtikrinantį atviro darbo su jaunimu plėtrą savivaldybėje.

	organizacijos naudoja visus įmanomus savivaldybės finansinės paramos teikimo šaltinius.		
Lėšų skyrimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) bei kito savivaldybei priklausančio turto perdavimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms.	Savivaldybei priklausančiomis patalpomis pagal panaudos sutartį neatlygintinai naudojasi dvi atvirą darbą su jaunimu vykdančios institucijos. Pagal poreikį, savivaldybė jaunimo organizacijų renginiams nemokamai skiria patalpas bei reikiamą įrangą.	Savivaldybėje nėra apibrėžtos lėšų skyrimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) bei kito savivaldybei priklausančio turto perdavimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms tvarkos.	Parengti lėšų skyrimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) bei kito savivaldybei priklausančio turto perdavimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms tvarką.
Savivaldybės institucijų ir įstaigų partnerystė jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektuose ir programose.	Savivaldybės institucijos ir įstaigos jaunimo organizacijos bendradarbiauja vykdydamos bendrus projektus.	Nenustatyta.	Skatinti ir plėtoti savivaldybės ir jaunimo organizacijų bendradarbiavimą vykdančias bendrus projektus.
Pagalba kuriant ir palaikant ryšius ir bendradarbiavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis.	Jaunimo atstovai įtraukiami į savivaldybės tarptautines delegacijas.	Savivaldybės teikiama pagalba užmezgant tarptautinius ryšius jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų tarptautines	Aktyviau padėti jaunimo organizacijoms užmegzti tarptautinius ryšius.

		partnerystes nepakankama.	
Renginių jauniems žmonėms ir jaunimo bei su jaunimu dirbančioms organizacijoms organizavimas.	Savivaldybės lėšomis organizuojama pakankamai daug įvairių renginių, skirtų jauniems žmonėms.	Savivaldybėje nėra atlikta analizė ar apklausa dėl jaunimo renginių poreikio, pobūdžio, kokybės.	Ištirti jaunimo renginių poreikius.

6. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS

Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar jaunimo politika yra įgyvendinama horizontaliai, t. y. bendradarbiaujant savivaldybės padaliniais, integruojant jaunimo tematiką į sektorinės politikos sritis. Aptariama, ar jaunimo politika integruojama į savivaldybės strateginius ir veiklos planavimo dokumentus, ar jaunimo politikos klausimais yra formuojamos institucinės tinklinės struktūros. Skyrių sudaro devynios dalys:

Pirma. Jaunimo atstovavimas savivaldybės Jaunimo reikalų taryboje, aktualiose komisijose, laikinosiose ir nuolatinėse darbo grupėse, stebėsenos komitetuose ir kitose struktūrose, sukurtose tarpsektorinio bendradarbiavimo principais.

Antra. Savivaldybės suteikti įgaliojimai ir resursai savivaldybės Jaunimo reikalų tarybai.

Trečia. Suinteresuotų įstaigų ir organizacijų įtraukimas į savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudėtį, jų įtaka savivaldybės strateginio planavimo dokumentams.

Ketvirta. Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos vystymas gerinant veiklos efektyvumą ir kokybę.

Penkta. Jaunimo politikos sričių, temų klausimų aprėptis.

Šešta. Tarpinstitucinis veiklų planavimas, išteklių apjungimas.

Septinta. Informavimas.

Aštunta. Veiklos efektyvumo į(si)vertinimas. Gerosios praktikos sklaida.

Devinta. Pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

6.1. Jaunimo atstovavimas savivaldybės Jaunimo reikalų taryboje, aktualiose komisijose, laikinosiose ir nuolatinėse darbo grupėse, stebėsenos komitetuose ir kitose struktūrose, sukurtose tarpsektorinio bendradarbiavimo principais

Pagrindinė jaunimo politiką integruojanti struktūra Švenčionių rajono savivaldybėje 2012-2014 m. yra 2011 m. birželio mėnesį patvirtinta savivaldybės Jaunimo reikalų taryba. Jaunimo reikalų taryba sudaryta lygiateisės partnerystės (pariteto) principu, į jos sudėtį įeina šeši savivaldybės tarybos, savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus, Švenčionių Papildomo ugdymo centro, Švenčionių profesinio rengimo atstovai ir šeši jaunimo organizacijų atstovai (iki 29 m. amžiaus).

Savivaldybės institucijų ar įstaigų atstovus siūlo savivaldybės meras. Jaunimo atstovus deleguoja savivaldybėje veikiančių jaunimo organizacijų susirinkimas, nes savivaldybėje nėra veikiančios regioninės jaunimo reikalų tarybos. Vertinimui buvo pateikti jaunimo organizacijų susirinkimo protokolas ir savivaldybės mero raštas.

Darbo grupių, į kurias įtraukti jaunimo atstovai, patvirtintų savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2012-2014 m. nebuvo.

Savivaldybės atstovų teigimu, jaunimo atstovai priklauso šioms savivaldybės tarybos patvirtintoms komisijoms.

34 lentelė. Savivaldybės komisijos, kurioms priklauso jaunimo atstovai.

Komisijos pavadinimas	Patvirtinta
Švenčionių rajono savivaldybės Nevyriausybinų organizacijų taryba	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. T-230 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos sudėties patvirtinimo“
Švenčionių rajono savivaldybės Narkotikų kontrolės komisija	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimas Nr. T-81 „Švenčionių rajono savivaldybės Narkotikų kontrolės komisijos sudarymo“

Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 m. sausio 14 d. sudaryta Jaunimo garantijų įgyvendinimo komisija prie Vilniaus teritorinės darbo biržos Švenčionių skyriaus. Komisijoje jaunimui atstovauja rajono savivaldybės deleguotas savivaldybės jaunimo reikalų koordinadorius ir

jaunimo organizacijų susirinkimo deleguotas jaunimo atstovas. 2014 m. įvyko 4 komisijos posėdžiai, kurių metu svarstyta 16 klausimų dėl Jaunimo garantijų įgyvendinimo, partneryste grįsto požiūrio taikymo, ankstyvosios intervencijos ir aktyvumo skatinimo, integracijos į darbo rinką skatinančių priemonių vertinimo ir jų tobulinimo.

6.2. Savivaldybės suteikti įgaliojimai ir resursai savivaldybės jaunimo reikalų tarybai

Švenčionių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų taryba yra visuomeniniais pagrindais prie savivaldybės tarybos veikiančias kolegialus organas, turintis nuolatinės komisijos statusą.

Vadovaujantis Švenčionių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nuostatais, galima teigti, kad savivaldybės jaunimo reikalų taryba turi teisę savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai, kitoms savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, dirbančioms su jaunimu, teikti pasiūlymus ir rekomendacijas:

dėl jaunimo politikos plėtros sričių;

dėl jaunimo politikai įgyvendinti skirtų programų turinio, projektų finansavimo dydžio ir tvarkos;

dėl bendradarbiavimo galimybių su užsienio šalių institucijomis;

dėl jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių įtraukimo į savivaldybės strategiją.

Viena iš savivaldybės jaunimo reikalų tarybos funkcijų – dalyvauti rengiant savivaldybės jaunimo politikos strategiją.

Jaunimo reikalų tarybos nuostatuose įtvirtintos savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos teisės:

gauti iš savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją, kurios reikia Jaunimo reikalų tarybos funkcijoms atlikti;

kviestis į Jaunimo reikalų tarybos posėdžius savivaldybės tarybos narius, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, specialistus (ekspertus), prašyti pateikti išvadas, informaciją, susijusią su jaunimo politika;

dalyvauti savivaldybės tarybos, jos komitetų ar komisijų posėdžiuose, kuriuose sprendžiami jaunimo politikai aktualūs klausimai.

Vadovaujantis Jaunimo reikalų tarybos posėdžių protokolais, galima teigti, kad per pastaruosius tris metus Jaunimo reikalų tarybos nariai, siekdami įgyvendinti Jaunimo reikalų tarybos uždavinius ir efektyviai spręsti jaunimui aktualius klausimus, darbus ir veiklas skirstydavo pagal turimas kompetencijas, esant poreikiui buvo kviečiami Jaunimo reikalų departamento prie

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, savivaldybės įstaigų, jaunimo organizacijų atstovai. Siekiant efektyviai išnaudoti žmogiškuosius išteklius, posėdžiuose nesilankantys, Jaunimo reikalų tarybos veikloje nedalyvaujantys nariai svarstomi SJRT posėdžiuose ir keičiami kitais, aktyviai dalyvaujančiais jaunimo politikos formavime, asmenimis.

35 lentelė. Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdžių ir klausimų skaičius.

Metai	Posėdžių skaičius	Svarstytų klausimų skaičius
2012	8	15
2013	5	13
2014	8	20

Savivaldybės Jaunimo reikalų taryba, vadovaudamasi savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nuostatais, ne rečiau kaip kartą per metus teikia savo veiklos ataskaitą savivaldybės tarybai.

2012-2014 m. buvo pateiktos trys ataskaitos, kuriose pateiktas posėdžių skaičius, svarstytų klausimų skaičius ir pobūdis, savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamų jaunimo programų, iniciatyvų skaičius ir turinys, savivaldybės tarybai ir administracijai pateikti pasiūlymai ir rekomendacijos, inicijuotų savivaldybės, jaunimo, su jaunimu dirbančių organizacijų diskusijų skaičius ir pobūdis, savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos narių dalyvavimas kvalifikacijos tobulinimo kursuose. Savivaldybės tarybai patvirtinus SJRT veiklos ataskaitas, jos viešinamos savivaldybės tinklalapio skiltyje „Jaunimas“.

2012-2014 m. SJRT veikloms organizuoti naudojamos savivaldybės strateginiame veiklos plane Švietimo ir sporto veiklos programoje jaunimo politikos įgyvendinimui skirtos lėšos.

6.3. Suinteresuotų įstaigų ir organizacijų įtraukimas į savivaldybės jaunimo reikalų tarybos sudėtį, jų įtaka savivaldybės strateginio planavimo dokumentams

2012-2014 m. savivaldybės Jaunimo reikalų taryba sudaryta iš 6 savivaldybės tarybos Biudžeto, finansų ir ekonomikos komiteto bei Kultūros, švietimo, sporto ir jaunimo komiteto narių, savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus, Švenčionių Papildomo ugdymo centro atstovų ir 6 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovų. Jaunimo organizacijų atstovų teigimu, jaunimo atstovai į savivaldybės Jaunimo reikalų tarybą deleguojami atsižvelgiant į asmens aktyvų dalyvavimą jaunimo politiko įgyvendinimo procese. Į šios Jaunimo reikalų tarybos kadenciją deleguoti jaunuoliai ne tik iš rajono centro, bet ir iš skirtingų Švenčionių rajono miestų (Švenčionių, Pabradės ir Švenčionėlių) bei vienas jaunuolis atstovauja kaimo

neformaliai jaunimo grupei. SJRT nariai yra skirtingų politikos sričių atstovai, turintys savo pozicijas, patirtis ir veiklos kryptis.

Savivaldybės atstovų teigimu, keičiant jaunimo reikalų tarybos sudėtį ir vertinant efektyvų jaunimo interesų atstovavimą, į SJRT sudėtį įtrauktos visos pagrindinės suinteresuotos įstaigos ir organizacijos, kurių atstovai aktyviai ir atsakingai dalyvauja jaunimo politikos formavime ir įgyvendinime.

Vadovaujantis savivaldybės atstovų pateiktais duomenimis (darbo grupių posėdžių protokolais, dalyvių sąrašais), galima teigti, kad savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos atstovai dalyvavo Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginio plėtros, Švenčionių rajono savivaldybės 2013-2015 m. strateginio veiklos, rajono savivaldybės 2014-2016 m. strateginio veiklos, Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje planų rengime.

Ypatingą dėmesį SJRT nariai skyrė Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų plano rengimui, įgyvendinimo stebėsenai, pristatymų jaunimo organizacijoms inicijavimui.

Atliekant strateginių veiklos planų rengimą, stebėseną bei ataskaitų teikimą už priemonių įgyvendinimą yra atsakingi programų koordinatoriai, taip pat ir savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatorius. Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. A-22 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės trejų metų strateginio veiklos plano teikiamų programų ir koordinatorių“ patvirtinti veiklos plano programų koordinatoriai.

6.4. Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos vystymas gerinant veiklos efektyvumą ir kokybę

Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nariai, siekdami gerinti SJRT veiklos efektyvumą, dalyvavo Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendinamo projekto „Integruotos jaunimo politikos plėtra“ veiklose - trijų dienų mokymuose ir ekspertų konsultacijose.

Mokymų ir konsultacijų metu dalyviai stiprino strateginio planavimo kompetencijas bei komandinio darbo įgūdžius, susipažino su funkcijų pasidalijimo komandoje privalumais, efektyvios SJRT veiklos principais ir savivaldybių gerąja patirtimi, suformavo ilgalaikes SJRT veiklos gaires.

Savivaldybės atstovų teigimu, į mokymus buvo deleguoti nauji, tik pradėję veiklą SJRT nariai.

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius apgailestavo, kad mokymai vyko 2014 m., neatsižvelgiant į nuostatą, kad SJRT kadencija trunka ne ilgiau kaip savivaldybės tarybos, ir 2015 m. bus patvirtinta nauja SJRT sudėtis.

6.5. Jaunimo politikos sričių, temų klausimų aprėptis

2012-2014 m. įvyko 21 savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdis. Juose buvo svarstyti 48 jaunimo politikos klausimai jaunimo pilietiškumo ugdymo, švietimo, neformalaus ugdymo, darbo ir užimtumo, laisvalaikio, užimtumo, socialinės ir sveikatos, psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos srityse. SJRT posėdžio darbotvarkėse buvo įtraukta dauguma jaunimo politikos įgyvendinimo sričių. Tačiau galima teigti, kad nagrinėjami klausimai buvo labiau orientuoti į mokyklinio amžiaus jaunuolius, nebuvo paliečiamos jaunų šeimų, būsto problemos.

Pavyzdžiui, 2014 metais Jaunimo reikalų tarybos posėdžiuose svarstyti klausimai:

1. Dėl Jaunimo reikalų tarybos 2014 m. veiklos plano;
2. Dėl atvirų jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių steigimo;
3. Dėl Jaunimo darbuotojo išlaikymo atvirame jaunimo centre „Arka“;
4. Dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajone;
5. Dėl rajono savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo atviro jaunimo centro darbuotojo išlaikymui;
6. Dėl rajono savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo Švenčionių miesto kultūros centro vykdomos atvirų jaunimo erdvių programos „Kultūra – atvira, tik ateik 4“ daliniam finansavimui;
7. Dėl dalyvavimo mokymuose, skirtuose savivaldybių Jaunimo reikalų tarybų efektyvumo atstovaujant jaunimui interesus savivaldybėje didinti;
8. Dėl Jaunimo projektų konkurso nuostatų tvirtinimo;
9. Dėl Jaunimo reikalų tarybos sudėties pakeitimo;
10. Dėl Jaunimo reikalų tarybos veiklos;
11. Dėl Jaunimo reikalų narių dalyvavimo mokymuose;
12. Dėl Jaunimo projektų atrankos konkurso paraiškų atitikimo Jaunimo projektų atrankos konkurso reikalavimams;
13. Dėl Jaunimo projektų atrankos konkurso vertinimo kriterijų;
14. Dėl Jaunimo projektų atrankos konkurso paraiškų vertinimo;
15. Dėl lėšų skyrimo Jaunimo projektų atrankos konkurso pareiškėjams;
16. Dėl Jaunimo reikalų tarybos narių dalyvavimo jaunimo projektų įgyvendinime;
17. Dėl renginio „Jaunimo dienos“ organizavimo;
18. Dėl dalyvavimo Jaunimo reikalų departamento organizuojamose konsultacijose;

19. Dėl Mariaus Mandrik ir Agnės Kazlauskaitės prašymo apmokėti kelionės išlaidas į šokių čempionatą „WORD SHOW DANCE CHAMPIONSHIPS 2014“;
20. Dėl dalyvavimo Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuojamame Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų forume.

6.6. Tarpinstitucinis veiklų planavimas, išteklių apjungimas

Jaunimo politika Švenčionių rajono savivaldybėje yra įgyvendinama aktyviai bendradarbiaujant savivaldybės Jaunimo reikalų tarybai, savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto, Mokesčių ir turto valdymo, Socialinės paramos, Strateginio planavimo ir investicijų, Vaikų teisių apsaugos, Žemės ūkio skyriams, seniūnijoms, rajono kultūros centrams ir jų filialams, Nalšios muziejui, rajono ugdymo įstaigoms, Švenčionių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biurui, nevyriausybinėms jaunimo organizacijoms, Vilniaus teritorinės darbo biržos Švenčionių skyriui, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatui. Bendradarbiavimas įtvirtintas tarpinstituciniuose planuose, kurie pateikiami 36 lentelėje.

36 lentelė. Tarpinstituciniai planai, įtraukiantys jaunimo politiko sritis

Dokumento pavadinimas
Švenčionių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas
Švenčionių rajono savivaldybės strateginis veiklos planas
Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų planas
Jaunimo garantijų įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje planas
Švenčionių rajono savivaldybės narkomanijos prevencijos įgyvendinimo programa

Švenčionių rajono savivaldybėje daugelis jaunimo ir jaunimui skirtų veiklų, iniciatyvų projektų vykdomi inicijuojant neformalius bendradarbiavimo tinklus. Planuojant tarpinstitucines, jaunimo politikos sritis įtraukiančias veiklas, proporcingai pasitelkiami įvairių sektorių materialiniai, žmogiškieji ir finansiniai ištekliai. Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius kaupia ir nuolat atnaujina informaciją apie jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybėje su aktualia informacija apie jaunimą pagal atskiras jaunimo politikos sritis ir savivaldybės įgyvendinamus planus.

Jaunimo atstovų teigimu, savivaldybėje 2012-2014 m. efektyviai naudojant tarpinstitucinį planavimą, organizavimą, išteklių apjungimą savivaldybėje įgyvendinami

kokybiškesni nei anksčiau jaunimo ir jaunimui skirti projektai, išvengiama labai panašių ar vienodų renginių.

Savivaldybės atstovų teigimu, tarpinstitucinių planų įgyvendinimas sudaro galimybes pasiekti kokybiškesnių rezultatų dirbant su niekur nedirbančiais ir niekur nesimokančiais jaunais žmonėmis, ugdant jaunų žmonių socialines kompetencijas, kuriant saugią ir patrauklią jauniems žmonėms aplinką, vykdant prevencines veiklas.

6.7. Informavimas

Informaciją apie savivaldybės taryboje svarstomus su jaunimu susijusius klausimus, finansavimo konkursus, aktualią jaunimui informaciją ir kitus jaunimo politikos įgyvendinimo ir formavimo klausimus SJRT nariams elektroniniu paštu siunčia savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius. Apie siunčiamą medžiagą ir jos aktualumą SJRT nariai informuojami telefonu.

SJRT nariai spręsdami jaunimo politikos klausimus nuolat bendrauja elektroniniu paštu, socialinio tinklo Facebook grupėje Švenčionių SJRT.

Savivaldybės atstovų teigimu, SJRT nariai yra susipažinę su savivaldybės tarybos, savivaldybės administracijos skyrių veikla. Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudėtyje yra įvairių savivaldybės tarybos, administracijos skyrių ir įstaigų atstovų, kurie jaunimo reikalų tarybos narius informuoja apie jų skyrių, įstaigų, institucijų ir organizacijų vykdomą su jaunimu susijusią veiklą.

Savivaldybės tinklalapyje 2012-2014 m. patalpinti šeši informaciniai straipsniai apie SJRT veiklas. Jaunimas apie savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos veiklas informuojamas kasmetiniuose savivaldybės organizuojamuose jaunimo mokymuose.

6.8. Veiklos efektyvumo į(si)vertinimas. Gerosios praktikos sklaida

Savivaldybės atstovų teigimu, SJRT veiklos ir bendradarbiavimo vertinimas vyksta pasitarimų, diskusijų metu, vieną kartą metuose SJRT teikia veiklos ataskaitą rajono savivaldybės tarybai. Vertinamais metais buvo pateiktos 3 veiklos ataskaitos.

Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nariai vertinamais metais ne tik organizavo Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursą, tvirtino konkurso nuostatus, vertino Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkurso paraiškas, bet ir vertino jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įgyvendinamus projektus. Projektų įgyvendinimo koordinavimas ir kontrolė įtvirtinama SJRT posėdžių protokoluose. Savivaldybės lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo kokybė, pridėtinė vertė buvo analizuojama ir pateikiamos išvados, pastabos ir

rekomendacijos vykdytojams. Įgyvendinant savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą jaunimo projektą, privalu projekto veiklas viešinti vietos žiniasklaidoje.

6.9. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 37 lentelėje.

37 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Jaunimo atstovavimas savivaldybės Jaunimo reikalų taryboje, aktualiose komisijose, laikinosiose ir nuolatinėse darbo grupėse, stebėsenos komitetuose ir kitose struktūrose, sukurtose tarpsektorinio bendradarbiavimo principais.	Savivaldybėje aktyviai veikia Jaunimo reikalų taryba.	Jaunimo atstovai dalyvauja ne visose savivaldybės komisijose ir kitose struktūrose, sukurtose tarpsektorinio bendradarbiavimo principais ir svarstančiose su jaunimu susijusius klausimus.	Stiprinti savivaldybės struktūrinių padalinių bendradarbiavimą sprendžiant jaunimui aktualius klausimus. Apsvarstyti galimybes ir poreikius jaunimo atstovus įtraukti į jau veikiančias tarpžinybines darbo grupes ir tinklus.
Savivaldybės suteikti įgaliojimai ir resursai savivaldybės Jaunimo reikalų tarybai dalyvauti priimant sprendimus, jų atskaitomybė.	Savivaldybės Jaunimo reikalų taryba turi teisę savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai, kitoms savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, dirbančioms su jaunimu, teikti pasiūlymus ir	Nenustatyta.	Skatinti savivaldybės jaunimo reikalų tarybos narius pačius aktyviau naudotis suteikiamomis galimybėmis jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo srityje.

	<p>rekomendacijas.</p> <p>Savivaldybės Jaunimo reikalų taryba teikia pasiūlymus dėl jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių įtraukimo į Savivaldybės strategiją, dalyvauja rengiant Savivaldybės jaunimo politikos strategiją.</p>		
<p>Suinteresuotų įstaigų ir organizacijų įtraukimas į savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudėtį, jų įtaka savivaldybės strateginio planavimo dokumentams.</p>	<p>Į savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudėtį ir veiklą įtrauktos visos pagrindinės suinteresuotos įstaigos ir organizacijos.</p>	<p>Jaunimo atstovai mažai įsitraukia į jaunimo klausimų svarstymą savivaldybėje.</p>	<p>Skatinti jaunas žmones aktyviau įsitraukti į jaunimo klausimų svarstymą savivaldybėje.</p>
<p>Savivaldybės kompetencijų vystymas gerinant veiklos efektyvumą ir kokybę.</p>	<p>Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nariai dalyvauja Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuojamuose SJRT veiklos efektyvumo gerinimo mokymuose.</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Informuoti apie organizuojamus SJRT veiklos efektyvumo gerinimo mokymus ir skatinti savivaldybės jaunimo reikalų tarybos narius dalyvauti mokymuose.</p>
<p>Jaunimo politikos sričių, temų, klausimų aprėptis.</p>	<p>Savivaldybės Jaunimo reikalų taryba svarsto įvairių politikos sričių klausimus.</p>	<p>Nagrinėjami klausimai daugiau orientuoti į mokyklinio amžiaus jaunuolius, nėra</p>	<p>Plėsti Jaunimo reikalų tarybos svarstomų jaunimo politikos sričių apimtį, įtraukiant</p>

		paliečiamos jaunų šeimų, būsto problemos.	įvairaus amžiaus grupių jaunimo klausimus.
Tarpinstitucinis veiklų planavimas, organizavimas, išteklių apjungimas.	Savivaldybėje beveik visose vykdomose jaunimui skirtose veiklose ir projektuose kooperuojami skirtingų įstaigų ir organizacijų ištekliai.	Nenustatyta.	Skatinti ir plėtoti tarpinstitucinį veiklų planavimą, organizavimą ir išteklių apjungimą.
Informavimas.	Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nariai nuolatos dalinasi aktualia informacija; visuomenė ir jaunimas informuojami apie savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos veiklą vietinėje žiniasklaidoje, savivaldybės ir socialinio tinklo Facebook puslapiuose, mokymų, seminarų metu.	Apie savivaldybės jaunimo reikalų tarybą ir jos veiklą žino tik aktyviai dalyvaujantys jauni žmonės.	Atlikti informavimo priemonių apie savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklą analizę, skatinti jaunas žmones domėtis jaunimo politiką formuojančių ir įgyvendinančių savivaldybės institucijų veikla.
Veiklos efektyvumo į(si)vertinimas. Gerosios praktikos sklaida.	Savivaldybės Jaunimo reikalų taryba vieną kartą į metus teikia ataskaitą savivaldybės tarybai.	Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos veiklos ir bendradarbiavimo efektyvumo į(si)vertinimai atliekami tik pasitarimų, diskusijų metu.	Atlikti savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos veiklos efektyvumo į(si)vertinimą.

7. JAUNIMO MOKYMAI IR KONSULTAVIMAS

Šiame skyriuje aprašomi duomenys, pristatantys jaunimo mokymo ir konsultavimo veiklą savivaldybėje. Skyrių sudaro keturios dalys:

Pirma. Mokymų ir konsultavimo poreikio žinojimas, prieinamumas ir atitiktis jaunimo poreikiams.

Antra. Informacijos ir įgytos patirties perdavimo bei sklaidos užtikrinimas.

Trečia. Mokymų vadovų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių kompetencija, jų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo užtikrinimas, sudarytos galimybės dalyvauti tarptautiniuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose.

Ketvirta. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

7.1. Mokymų ir konsultavimo poreikio žinojimas, prieinamumas ir atitiktis jaunimo poreikiams

Švenčionių rajono savivaldybėje jaunimo mokymai ir konsultacijos organizuojami atsižvelgiant į Jaunimo problemų sprendimo Švenčionių rajono savivaldybėje 2013-2018 metų plano priemones, nacionalinius jaunimo politikos 2012-2014 m. prioritetus.

Per pastaruosius metus Švenčionių rajono savivaldybėje mažėja aktyviai dalyvaujančių jaunų žmonių skaičius, nesisteigia naujos jaunimo organizacijos, silpnėja esančios jaunimo organizacijos, iš rajono svetur išvykstantys studijuoti ar gyventi jaunimo organizacijų lyderiai neužtikrina jaunimo organizacijos veiklos tęstinumo, todėl savivaldybė organizuoja mokymus, orientuotus į jaunuolių lyderio savybių ugdymą, jaunimo organizacijų stiprinimą. Tokie kelių dienų mokymai vyko kiekvienais vertinamais metais. Mokymų metu buvo aiškinamasi dalyvavimo esmė ir prasmė, neformaliu būdu įgyjamos kompetencijos, aktyvus jaunimo dalyvavimas, dalyvavimo formos (savanorystė, narystė organizacijose, projektinė veikla ir kt.), erdvės, formos ir struktūros dalyvauti jauniems žmonėms, jaunimo politikos įgyvendinimo sritys. Jaunimo atstovams buvo pristatytos jaunimo iniciatyvų finansavimo perspektyvos – „ERASMUS+“, „LEADER“, Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų, Švenčionių rajono savivaldybės finansavimo programos.

Į mokymus ir konsultacijas kviečiami dalyvauti Politikos tyrimų ir analizės instituto, Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros, Švenčionių rajono vietos veiklos grupės „Švenčionių partnerystė“, savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos, savivaldybės administracijos skyrių atstovai.

Jaunimo atstovų teigimu, savivaldybės organizuojami jaunimui skirti mokymai ir konsultavimai atitinka jaunimo poreikius. Jauni žmonės pastabas, pasiūlymus ir rekomendacijas dėl mokymų ir konsultacijų poreikio ir kokybės pateikia mokymų ir konsultacijų vertinimo anketose.

Organizuojant jaunimui skirtus mokymus, sudaroma kvota, atsižvelgiant į teritorinę jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų padėtį. Vadovaujantis savivaldybės Jaunimo reikalų koordinatoriaus pateiktais duomenimis (mokymų dalyvių sąrašai), galima teigti, kad mokymuose dalyvavo skirtingoms organizacijoms, neformalioms jaunimo grupėms priklausantys jaunuoliai ne tik iš rajono centro – Švenčionių, bet ir iš Pabradės, Švenčionėlių, kaimiškųjų gyvenviečių.

Siekiant skatinti jaunimo verslumą 2012-2014 m. buvo organizuojami mokymai. 2013-2014 m. niekur nedirbantiems ir nesimokantiems jauniems žmonėms, bendradarbiaujant su Vilniaus teritorinės darbo biržos Švenčionių skyriumi ir nevyriausybinėmis jaunimo organizacijomis, buvo organizuoti trijų dienų mokymai „Karjeros sprendimus priimu pats“. Dalyvavo 56 niekur nedirbantys, nesimokantys ir mokymuose nedalyvaujantys jauni žmonės. Mokymų metu dalyviai išmoko:

- įsiklausyti į savo norus, įvertinti savo profesinius interesus, gebėjimus ir asmenines savybes;
- užsibrėžti tikslus, numatyti, kaip jų siekti ir pasiekti;
- derinti savo norus ir galimybes su dabartinės rinkos pasiūla;
- numatyti karjeros viziją;
- sudaryti asmeninį karjeros planą;
- derinti karjerą su kitomis gyvenimo sritimis;
- tinkamai reaguoti į karjeros pokyčius;
- vertinti ir asmeniniams karjeros tikslams panaudoti mokymosi galimybes;
- tinkamai pristatyti save, savo idėjas, siūlymus, nuomonę.

Vertinamais metais įvyko 4 jaunimo verslumą skatinantys seminarai, juose dalyvavo 85 jaunuoliai.

7.2. Informacijos ir įgytos patirties perdavimo bei sklaidos užtikrinimas

Savivaldybės atstovų teigimu, informacija apie vykdomus mokymus jaunimui ir įgytas žinias mokymu metu viešinama savivaldybės tinklalapyje, vietinėje žiniasklaidoje, socialiniame tinklalapyje Facebook.

38 lentelė. Informacinių straipsnių skaičius.

Metai	Informacinių straipsnių skaičius
--------------	---

2012	3
2013	4
2014	4

Jaunimo atstovų teigimu, apibendrintą seminarų ir mokymų informaciją mokymų dalyviai gauna iš savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus el. paštu. Šią informaciją ir mokymų metu įgytas žinias jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai naudoja planuodami jaunimo veiklas jų atstovaujamosiose organizacijose.

7.3. Mokymų vadovų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių kompetencija, jų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo užtikrinimas, sudarytos galimybės dalyvauti tarptautiniuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose

Savivaldybės atstovų teigimu, savivaldybėje nėra sukurta mokymų vadovų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių kompetencijų ir kvalifikacijos kėlimo poreikį identifikuojanti ir tenkinanti sistema. Į kvalifikacijos kėlimo mokymus su jaunimu dirbantys darbuotojai, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderiai 2012-2014 m. savivaldybės lėšomis vyko 4 kartus.

39 lentelė. Kvalifikacijų kėlimo mokymų, į kuriuos jaunimo atstovai vyko už savivaldybės lėšas, skaičius.

Metai	Mokymų skaičius
2012	1
2013	1
2014	2

Vertinamais metais įvyko 5 savivaldybės lėšomis organizuoti kvalifikacijos kėlimo mokymai jaunimo ir su jaunimu dirbantiems darbuotojams. Savivaldybėje Jaunimo reikalų tarybos posėdžiuose buvo vykdoma su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių poreikių kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijų įgijimo analizė.

Informaciją apie tarptautinius kvalifikacijos kėlimo mokymus savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms siunčia el. paštu, taip pat informuoja telefonu, tačiau vertinamais metais tarptautiniuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose savivaldybės jaunimo atstovai dalyvavo tik 1 kartą.

7.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 40 lentelėje.

40 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Mokymų ir konsultavimo poreikio žinojimas, prieinamumas ir atitiktis jaunimo poreikiams.	Savivaldybėje sistemingai vykdomi jaunimo mokymai ir konsultavimas jaunimui aktualiomis temomis, įtraukiant jaunimo atstovus iš įvairių jaunimo organizacijų iš skirtingų savivaldybės miestų; atliekamos jaunų žmonių ir su jaunimu dirbančių darbuotojų dalyvaujančių mokymuose klientų pasitenkinimo apklausa. Jaunimo mokymai ir konsultacijos vykdomi atsižvelgiant į žodžiu išreikštus jaunimo poreikius diskusijų metu.	Jaunimo mokymai ir konsultacijos vykdomi atsižvelgiant į žodžiu išreikštus jaunimo poreikius, nėra vykdomos jaunimo ir su jaunimu dirbančių jaunimo organizacijų apklausos dėl jaunimo mokymų poreikių.	Kiekvienais metais inicijuoti jaunimo ir su jaunimu dirbančių jaunimo organizacijų apklausos dėl jaunimo mokymų poreikių atlikimą.
Informacijos ir įgytos patirties perdavimo bei sklaidos užtikrinimas.	Informacija apie mokymu metu įgytas žinias skleidžiama visuomenei, jaunimo ir	Nėra rengiami informaciniai mokymų medžiagos leidiniai.	Skatinti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovus, dalyvaujančius

	su jaunimu dirbančių organizacijų viduje.		mokymuose, perduoti įgytas žinias ir patirtį kitiems jauniems žmonėms bei rengti mokymų medžiagos leidinius.
Mokymų vadovų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių kompetencija, jų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo užtikrinimas, sudarytos galimybės dalyvauti tarptautiniuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose.	Savivaldybėje vykdoma su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių poreikių kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijų įgijimo analizė.	Savivaldybėje nėra viešo mokymų vadovų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių kompetencijų ir kontaktinių duomenų katalogo, poreikį identifikuojančios ir tenkinančios sistemos.	Sukurti ir paviešinti mokymų vadovų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių kompetencijų ir kontaktinių duomenų katalogą ir poreikį identifikuojančios ir tenkinančios sistemos.

8. Atlikti jaunimo tyrimai ir apklausos

Šioje dalyje yra analizuojami atlikti jaunimo tyrimai ir apklausos Švenčionių rajono savivaldybėje, aptariami apklausų organizatoriai ir jų kompetencija, apklausų reguliarumas ir klausimų įvairovė. Skyrių sudaro dvi dalys:

Pirma. Jaunimo apklausos savivaldybėje pagal atskiras sritis ir bendrieji jaunimo padėties tyrimai.

Antra. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

8.1. Jaunimo apklausos savivaldybėje pagal atskiras sritis ir bendrieji jaunimo padėties tyrimai

Vadovaujantis savivaldybės atstovų pateikta informacija, atlikti savivaldybės jaunimo situacijos tyrimą su esamais žmogiškaisiais ir materialiniais ištekliais galimybių nėra. Savivaldybėje nėra privačių tyrėjų, konsultacinių įmonių ar kitų organizacijų, kurios galėtų atlikti tokius tyrimus.

Iki šiol kokybinius (giluminius) tyrimus savivaldybėje atliko tik nacionaliniu lygmeniu veikiančios įstaigos. 2011 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo atliktas Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos jaunimo problematikos savivaldybėse tyrimas. Savivaldybės atstovų teigimu, kitą jaunimo problematikos tyrimą planuojama atlikti 2016 m.

Savivaldybėje vertinamais metais buvo atliekamos SJRT, savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus, savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, ugdymo įstaigų inicijuojamos jaunimo ar atskirų jo grupių apklausos.

2012 m. Savivaldybėje buvo atliktas „Mokinių rūkymo ir kitų priklausomybės ligų paplitimo tyrimas“.

2013-2014 m. savivaldybės ugdymo įstaigose buvo vykdyti tyrimai (apklausos): „Rizikos grupės mokinių laisvalaikis ir popamokinis užimtumas“, „Žalingų įpročių paplitimo mastas mokykloje“, „Alkoholio žala“, „Rūkymo žala“, tyrimas apie tabako, alkoholio ir narkotikų vartojimą, apklausa apie psichoaktyvių medžiagų poveikį sveikatai.

2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo atliekama savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos inicijuota apklausa, skirta rajono jaunimo poreikių išaiškinimui. Gautus apklausos duomenys panaudoti planuojant savivaldybės ir jos institucijų veiklą, įgyvendinant jaunimo politiką, numatant savivaldybės jaunimo politikos prioritetus.

Apklausoms atlikti buvo naudojami popieriniai klausimynai ir internetinės apklausos. Internetinių apklausų duomenys buvo automatiškai suformuoti į atsakymų lapus, o popierinių klausimynų duomenys iš užpildytų anketų buvo suvesti į skaičiuoklės „Excel“ elektroninę duomenų rinkmeną. Duomenų statistinė analizė, vertinanti ryšius tarp duomenų, atlikta naudojant SPSS statistinį paketą bei „Microsoft Excel“ programą. Gauti rezultatai pateikti lentelėmis ir grafikais. Kokybinių požymių reikšmės pateikiamos procentais.

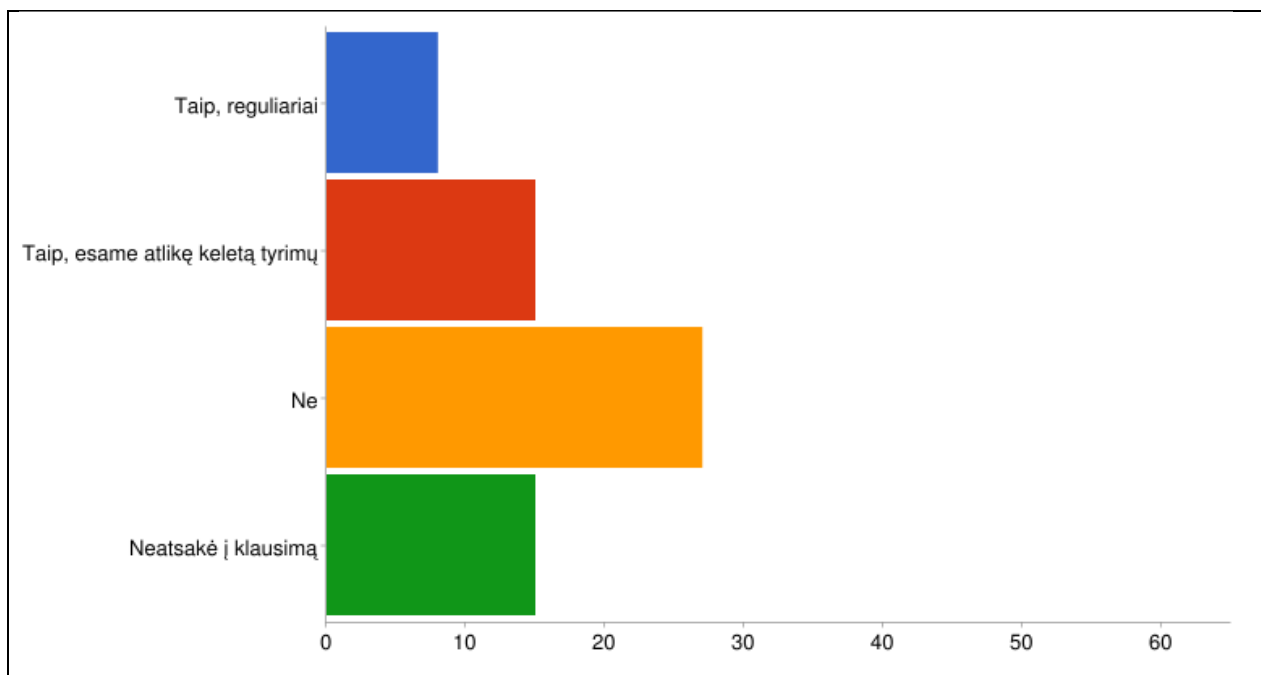
41 lentelė. Savivaldybėje atliktų jaunimo poreikių skaičius.

Metai	Tyrimas	Respondentų skaičius
2012	Jaunimo ar atskirų jo grupių apklausos savivaldybėje	150
	Bendrieji jaunimo padėties tyrimai	0
2013	Jaunimo ar atskirų jo grupių apklausos savivaldybėje	170
	Bendrieji jaunimo padėties tyrimai	0
2014	Jaunimo ar atskirų jo grupių apklausos savivaldybėje	230
	Bendrieji jaunimo padėties tyrimai	0

Savivaldybėje duomenų apie jaunimo organizacijų atliekamus jaunimo tyrimus, apklausas nebuvo. Jaunimo atstovų teigimu, jaunimo ir su jaunu dirbančios organizacijos vykdo

jaunimo poreikių tyrimus, kurių rezultatai, siekiant pasiekti kuo geresnę veiklą ir užimtumo atitikimą jaunimo poreikiams, naudojami planuojant tolimesnę organizacijos veiklą. 23,1 proc. apklausos dalyvių teigė, kad jų organizacija yra atlikusi keletą jaunimo poreikių apklausų.

7 pav. Jaunimo organizacijų tyrimų vykdymas.

8.2. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 42 lentelėje.

42 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Jaunimo apklausos savivaldybėje pagal atskiras sritis ir bendrieji jaunimo padėties tyrimai.	Savivaldybė dalyvauja nacionaliniuose tyrimuose, kuriuos vykdo valstybinės institucijos.	Savivaldybėje trūksta žmogiškųjų ir materialinių išteklių jaunimo poreikių tyrimams vykdyti.	Savivaldybėje įdiegti sistemingus jaunimo poreikių tyrimus, siekiant duomenų palyginamumo, situacijos pokyčių įvertinimo juos atlikti kasmet. Tam turėtų būti išskirti svarbiausi tyrimų klausimai, pasitelkti tinkami

			tyrimo metodai (pavyzdžiui, savivaldybėje įdiegtas apklausų įrankis), naudojamasi jaunimo organizacijų pagalba.
--	--	--	--

9. Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką

Šiame skyriuje aprašomi įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje taikomi nauji metodai, mokslinių tyrimų rezultatai, informacinės technologijos, užsienio šalių ar Lietuvos savivaldybių geroji patirtis. Skyrių sudaro dvi dalys:

Pirma. Inovacijos, vykdytos savivaldybės lygmeniu ir inovacijų skatinimas.

Antra. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

9.1. Inovacijos, vykdytos savivaldybės lygmeniu ir inovacijų skatinimas

Vadovaujantis vertinimo metu surinktais duomenimis, galima teigti, kad per pastaruosius trejus metus Švenčionių rajono savivaldybėje didžiausia jaunimo politikos formavimo ar įgyvendinimo naujovė buvo savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus etato įsteigimas. Iki 2014 m. kovo mėn. jaunimo reikalų koordinatoriaus funkcijas vykdė savivaldybės mero patarėja.

Savivaldybės ir jaunimo atstovai išskyrė šias 2012-2014 m. inovacijas:

Mobilių paslaugų jaunimui teikimas;

Jaunimo garantijų įgyvendinimas Švenčionių rajono savivaldybėje;

Jaunimo savivaldos diena;

Kasmetiniai trijų dienų mokymai jaunimui.

Mobilias paslaugas jaunimui nuo 2014 m. teikia savivaldybės Švenčionių miesto kultūros centras. Švenčionių rajono kaimuose esančiuose daugiavoniuose centruose, Švenčionių miesto kultūros centro filialų patalpose jaunimui yra organizuojami teminiai, filmų vakarai, jaunimo koncertai, diskusijos, konsultacijos, renginiai, skatinantys jaunuolių iniciatyvas. Veiklos finansuojamos iš savivaldybės lėšų.

Nuo 2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje organizuojama Jaunimo savivaldos diena. Iš kitų Lietuvos savivaldybių perimtas ir Švenčionių rajono savivaldybės tradicija tapęs renginys organizuojamas siekiant paskatinti jaunimą domėtis Švenčionių rajono savivaldybės institucijų darbu, veikla bei pasiekimais, Švenčionių krašto problemomis, mokytį jaunus žmones

tvarkyti visuomeninius reikalus, spręsti gyventojų problemas, ugdyti jaunimo socialinius ir demokratinius įgūdžius bei pasitikėjimą demokratinės visuomenės ir valstybės institucijomis.

Siekiant sudaryti sąlygas sėkmingai jaunų žmonių integracijai į darbo rinką, 2014 m. vasario mėn. parengtas ir patvirtintas Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje planas. Plane numatyta įgyvendinti šiuos uždavinius: skatinti ankstyvą intervenciją ir aktyvumą; siekti kokybiško tarpsektorinio bendradarbiavimo įgyvendinant integracijos į darbo rinką programas įtraukiant savivaldybės įstaigas ir įmones, verslo atstovus, nevyriausybinės jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas; teikti jaunimo poreikius atitinkančias informavimo ir konsultavimo paslaugas bei plėsti profesinio orientavimo sistemą; skatinti integraciją į darbo rinką; skatinti savarankišką užimtumą ir ugdyti verslumą.

Prie Vilniaus teritorinės darbo biržos Švenčionių skyriaus sudaryta Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo komisija. Komisijos sudėtyje yra darbo biržos, rajono savivaldybės, jaunimo organizacijų, verslo ir profesinio rengimo centro atstovai.

Jaunimo apklausoje dalyvavusių jaunuolių nuomone, Jaunimo savivaldos diena - sėkmingas jaunimo politikos įgyvendinimo pavyzdys.

Savivaldybės atstovų teigimu, Švenčionių rajono savivaldybėje inovacijos plėtros programos nėra.

9.2. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant skyriuje pateiktą informaciją, formuluojamos išvados pateikiamos 43 lentelėje.

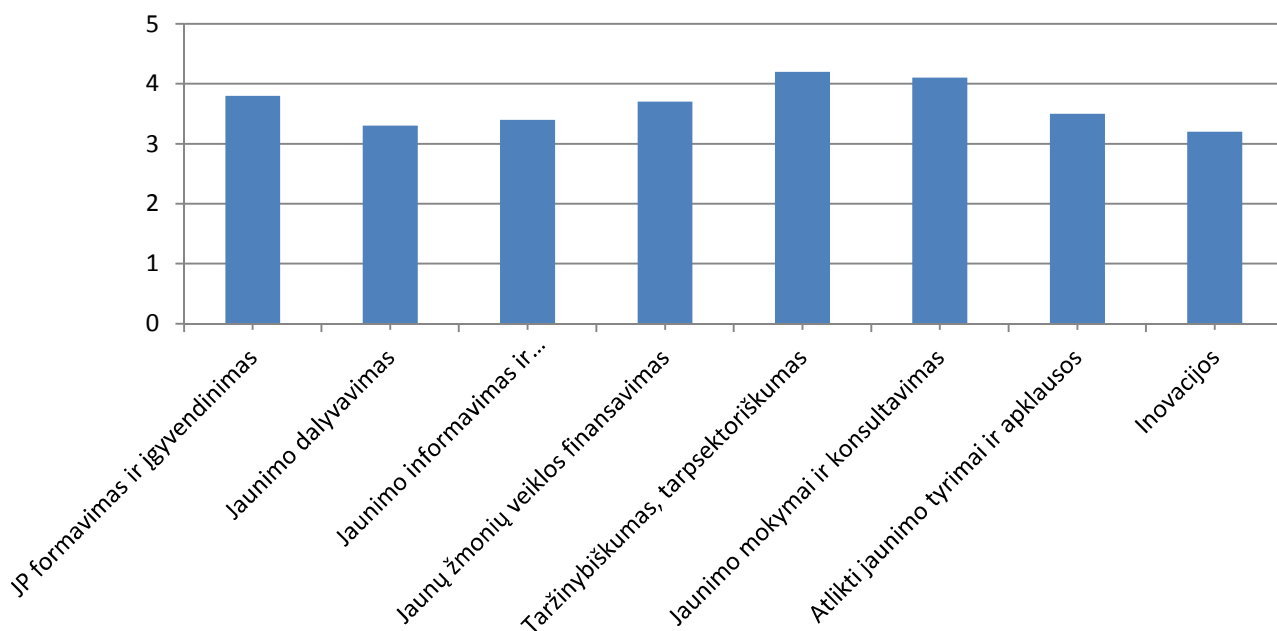
43 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos.

Indikatoriai	Išvados ir rekomendacijos		
	Privalumai	Trūkumai	Rekomendacijos
Inovacijos, vykdytos savivaldybės lygmeniu ir inovacijų skatinimas.	Pradėtos teikti mobilios paslaugos jaunimui, vyksta Jaunimo savivaldos diena, kasmetiniai trijų dienų mokymai jaunimui, įsteigtas jaunimo reikalų koordinatoriaus etatas.	Savivaldybėje nėra inovacijų plėtros programos.	Skatinti inovacijas įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje, sukurti inovacijų plėtros programą.

10. VERTINIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Vertinimo metu kiekvienas vertintojas individualiai įvertina savivaldybės jaunimo politiką pagal sritis ir indikatorius, naudodamasis pateiktais kokybiniais, kiekybiniais rodikliais ir duomenų šaltiniais, remdamasis savo nuomone bei patirtimi pagal vertinimo lygių skalę nuo 1 iki 5. Srities įvertinimą sudaro suminė indikatorių reikšmė. Žemiau pateikiama bendra rodiklių vidurkių suvestinė, atspindinti jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimą Švenčionių rajono savivaldybėje, o grafikais detalizuojamas kiekvienos metodikos dalies vertinimas, atspindint silpnąsias ir stipriąsias jaunimo politikos įgyvendinimo puses. Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo kokybė vertinama **gerai**. Rekomendacijos situacijos gerinimui pateikiamos prie kiekvieno vertinamo indikatoriaus atskirai.

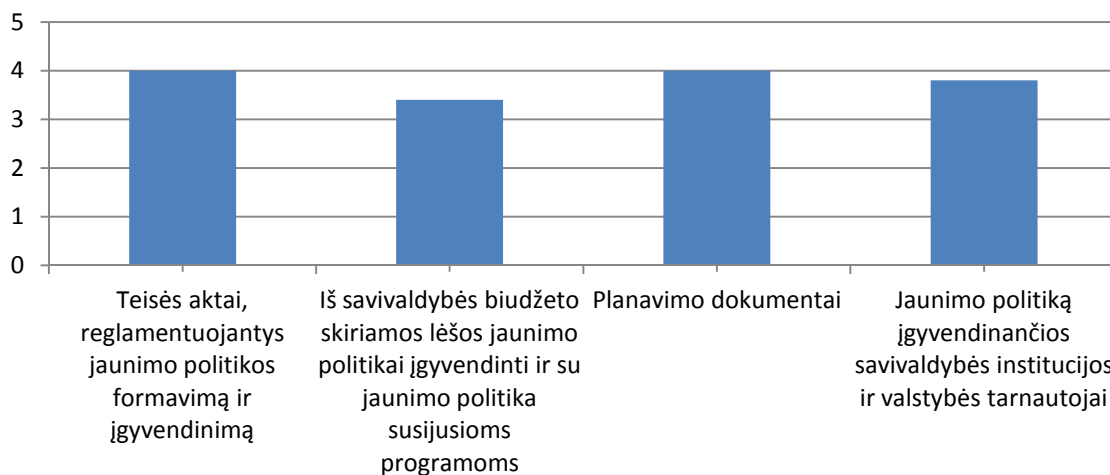
8 pav. Bendra vertinimo suvestinė

Jaunimo politikos formavimas ir įgyvendinimą Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertintojų darbo grupė įvertino 3,8 balo. Švenčionių rajono savivaldybėje patvirtinti baziniai jaunimo politikos įgyvendinimą reglamentuojantys dokumentai, kuriais vadovaujantis vykdoma sisteminga jaunimo politiko įgyvendinimo analizė. Jaunimo politikos įgyvendinimo sritys įtrauktos į savivaldybės strateginius planus, patvirtinti atskiri jaunimo problemų sprendimo ir jaunimo garantijų įgyvendinimo planai. Savivaldybės biudžete yra atskira eilutė jaunimo politikos įgyvendinimui, jaunimo politikai įgyvendinti skiriamos lėšos padidėjo. Tačiau finansuojamos programos ir priemonės jaunimo poreikius atitinka dalinai. Patvirtinta aktyviai veikianti savivaldybės Jaunimo reikalų taryba, įsteigtas jaunimo reikalų koordinatoriaus

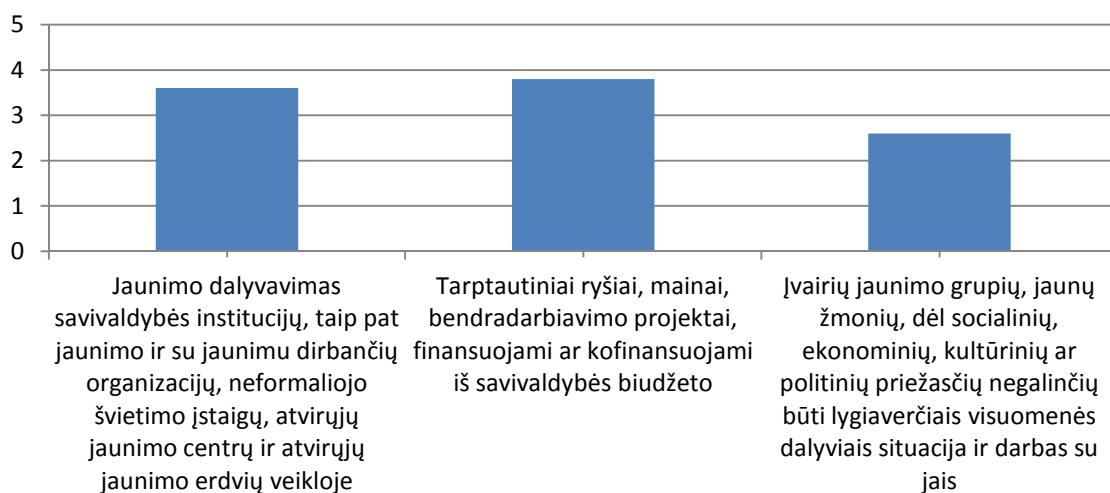
etatas, tačiau jo pavaldumas neatitinka tipinio jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymo, kuriuo vadovaujantis jaunimo reikalų koordinatorius turi būti atskaitingas ir pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui.

9 pav. Jaunimo politikos formavimas ir įgyvendinimas

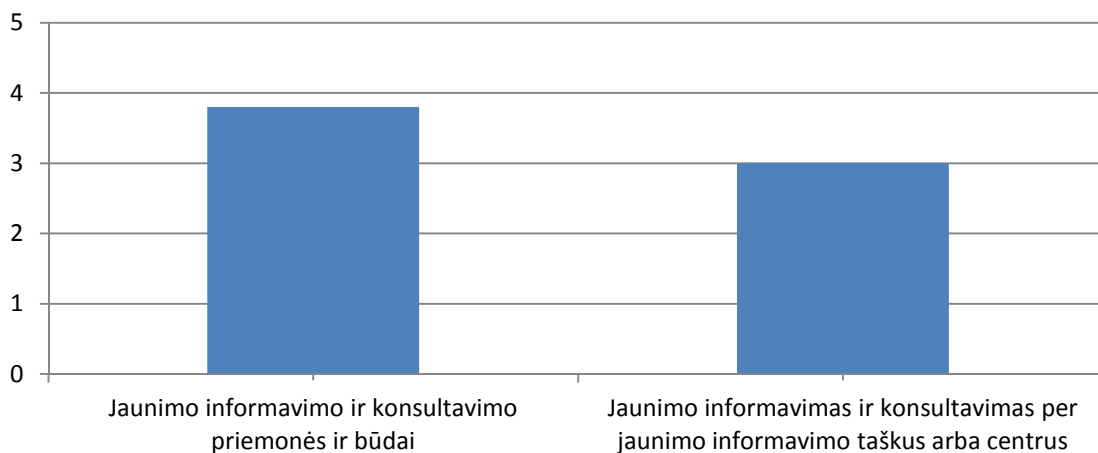
Galimybės jaunimui dalyvauti politiniame, pilietiniame ir visuomeniniame gyvenime įvertintos 3,3 balo (10 pav.) Jaunimo atstovai įtraukiami į Švenčionių rajono vietos veiklos grupės bei vietos bendruomenių, formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigų savivaldos struktūras. Jaunimas dalyvauja tarptautiniuose jaunimo mainų, bendradarbiavimo programose ir projektuose, tačiau tarptautinius jaunimo bendradarbiavimo projektus vykdo tik rajono ugdymo įstaigos, savivaldybėje nėra numatytos lėšos tarptautiniams jaunimo mainams, projektams finansuoti ar kofinansuoti. Savivaldybės finansuojamos programos ir projektai skirti darbui su socialine atskirtį patiriančiais žmonėmis į veiklas įtraukia mažai jaunų žmonių. Viena iš pagrindinių problemų Švenčionių rajono savivaldybėje – nedidelis aktyviai veikiančių jaunimo organizacijų skaičius.

10 pav. Jaunimo dalyvavimas

Informavimo ir konsultavimo, orientavimo, paramos ir pagalbos teikimo, instruktavimo, mokymo ir nukreipimo į kitas institucijas paslaugų, skirtų jauniems žmonėms, visumą (jaunimo informavimą ir konsultavimą) vertintojai įvertino 3,4 balo (11 pav.). Savivaldybėje jaunimo informavimas naudojant įvairias konsultavimo priemones ir būdus yra vykdomas nuolat. Dauguma informavimo ir konsultavimo priemonių yra orientuotos į mokyklinio amžiaus jaunimo grupę, vyresni jauni žmonės beveik nežino (ir nesidomi) apie savivaldybėje veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas ir jų veiklą. Savivaldybėje teikiamos informavimo ir konsultavimo paslaugos yra patrauklios jauniems žmonėms ir jų poreikis didėja, tačiau savivaldybėje nėra nacionaliniam jaunimo informavimo ir konsultavimui priklausančio tinklo. Informaciją apie savo vykdomą veiklą jaunimo organizacijos vietinės žiniasklaidos priemonėse gali talpinti nemokamai.

11 pav. Jaunimo informavimas ir konsultavimas

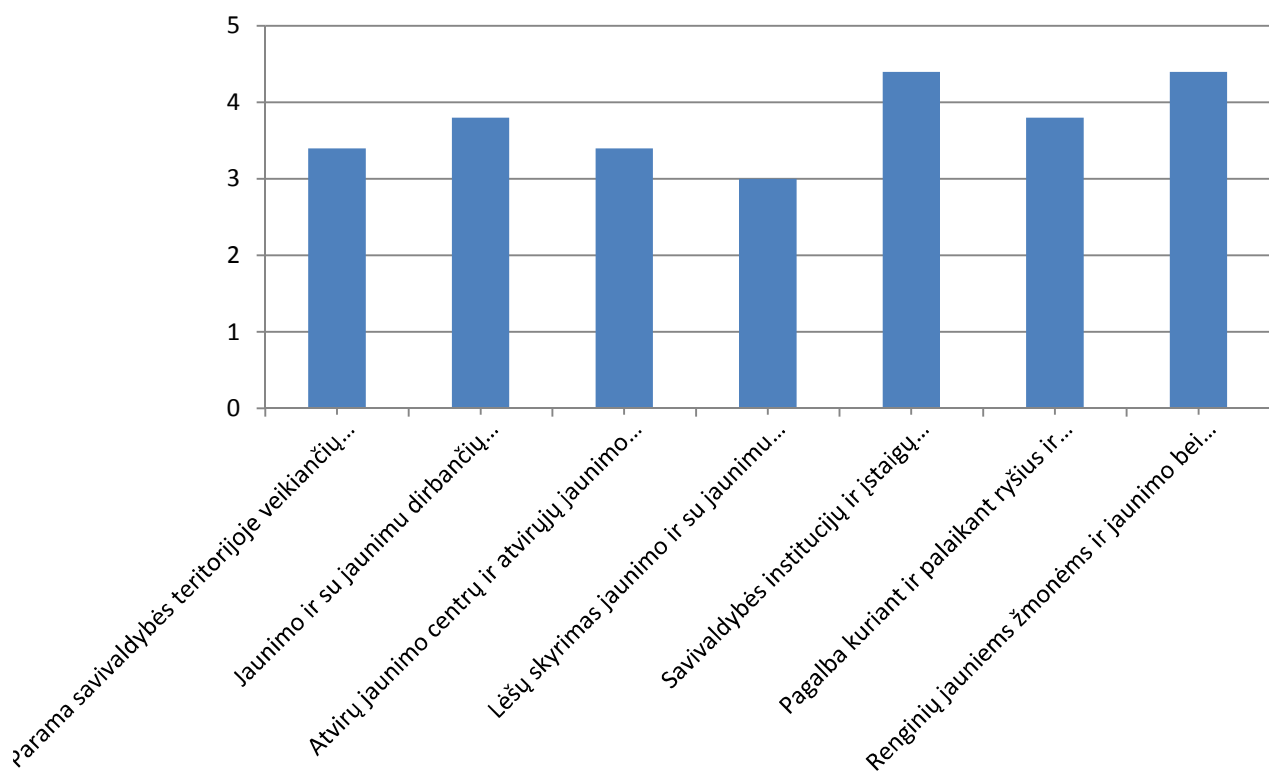

Jaunų žmonių veiklos finansavimas įvertintas 3,7 balo (12 pav.). Nors savivaldybėje nėra atskiros apibrėžtos jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų įsiregistravimo ir

administravimo išlaidų padengimo tvarkos, jaunimo organizacijų įsiregistravimo išlaidas finansuoti iš savivaldybės biudžeto galima teikiant paraišką savivaldybės Jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursui. Kiekvienais metais savivaldybėje organizuojamas jaunimo projektų finansavimo atrankos konkursas, kuriame gali dalyvauti jaunimo, su jaunimu dirbančios organizacijos ir neformalios jaunimo grupės. Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos naudoja visus įmanomus savivaldybės finansinės paramos teikimo šaltinius. Viena iš išskirtų pagrindinių problemų – savivaldybėje nėra užtikrinama atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių plėtra.

Savivaldybei priklausančiomis patalpomis pagal panaudos sutartį neatlygintinai naudojasi dvi atvirą darbą su jaunimu vykdančios institucijos. Pagal poreikį savivaldybė jaunimo organizacijų renginiams nemokamai skiria patalpas bei reikiamą įrangą. Savivaldybėje nėra apibrėžtos lėšų skyrimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba šių organizacijų patalpoms remontuoti (renovuoti) bei kito savivaldybei priklausančio turto perdavimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms tvarkos. Savivaldybės institucijos ir įstaigos bei jaunimo organizacijos bendradarbiauja vykdydamos bendrus projektus. Jaunimo atstovai įtraukiami į savivaldybės tarptautines delegacijas. Savivaldybės teikiama pagalba užmezgant tarptautinius ryšius, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų tarptautines partnerystes yra nepakankama.

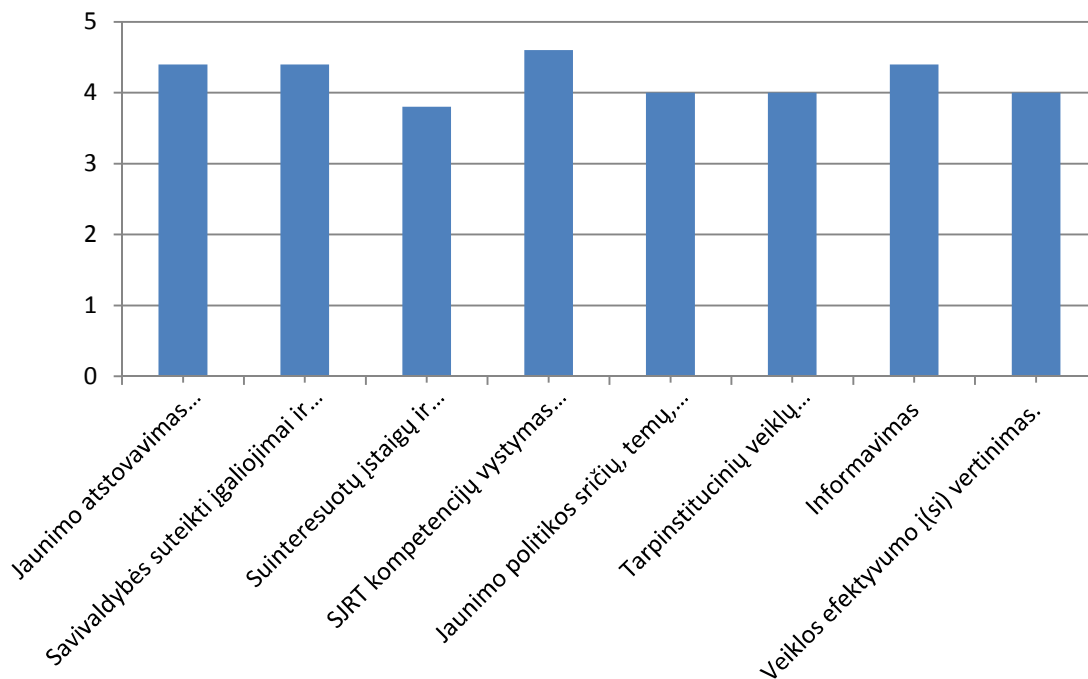
12 pav. Jaunų žmonių veiklos finansavimas

Savivaldybės lėšomis organizuojama pakankamai daug įvairių renginių, skirtų jauniems žmonėms. Savivaldybėje nėra atlikta analizė ar apklausa dėl jaunimo renginių poreikio, pobūdžio, kokybės.

Tarpžinybiškumą, tarpsektoriškumą vertintojų grupė įvertino geriausiai – 4,2 balo (13 pav.).

13 pav. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas

Savivaldybėje aktyviai veikia Jaunimo reikalų taryba, kuri turi teisę savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai, kitoms savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, dirbančioms su jaunimu teikti pasiūlymus ir rekomendacijas. Savivaldybės Jaunimo reikalų taryba teikia pasiūlymus dėl jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių įtraukimo į savivaldybės strategiją, dalyvauja rengiant savivaldybės jaunimo politikos strategiją, svarsto įvairių politikos sričių klausimus. Nagrinėjami klausimai labiau orientuoti į mokyklinio amžiaus jaunuolius, nėra paliečiamos jaunų šeimų, būsto problemos. Nors savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nariai nuolatos dalinasi aktualia informacija, visuomenė ir jaunimas informuojami apie savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos veiklą vietinėje žiniasklaidoje, savivaldybės ir socialinio tinklo Facebook puslapiuose, mokymų, seminarų metu, tačiau apie savivaldybės Jaunimo reikalų tarybą ir jos veiklą žino tik aktyviai dalyvaujantys jauni žmonės.

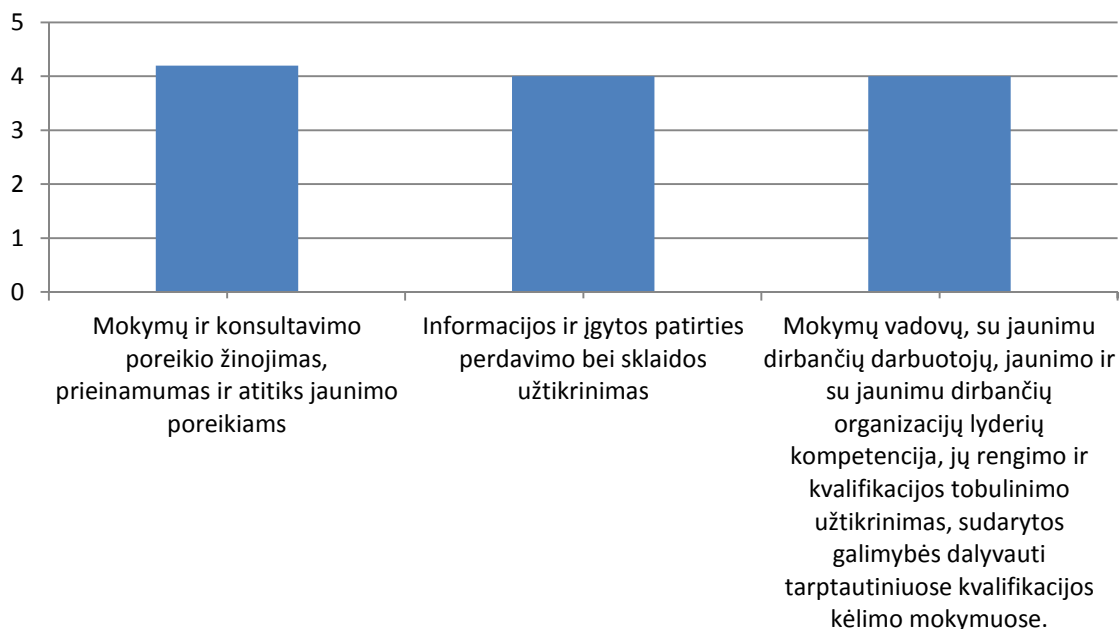
Į savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos sudėtį ir veiklą įtraukti visų pagrindinių suinteresuotų įstaigų ir organizacijų atstovai. Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nariai dalyvauja Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuojamuose

SJRT veiklos efektyvumo gerinimo mokymuose. Vieną kartą į metus savivaldybės Jaunimo reikalų taryba teikia ataskaitą savivaldybės tarybai.

Jaunimo mokymus ir konsultacijas vertintojų darbo grupė įvertino 4,1 balo (14 pav.). Savivaldybėje sistemingai vykdomi jaunimo mokymai ir konsultavimas jaunimui aktualiomis temomis, įtraukiant jaunimo atstovus iš įvairių jaunimo organizacijų iš skirtingų savivaldybės miestų, atliekama jaunų žmonių ir su jaunimu dirbančių darbuotojų dalyvaujančių mokymuose klientų pasitenkinimo apklausa. Jaunimo mokymai ir konsultacijos vykdomi atsižvelgiant į žodžiu išreikštus jaunimo poreikius diskusijų metu. Informacija apie mokymu metu įgytas žinias skleidžiama visuomenei, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų viduje.

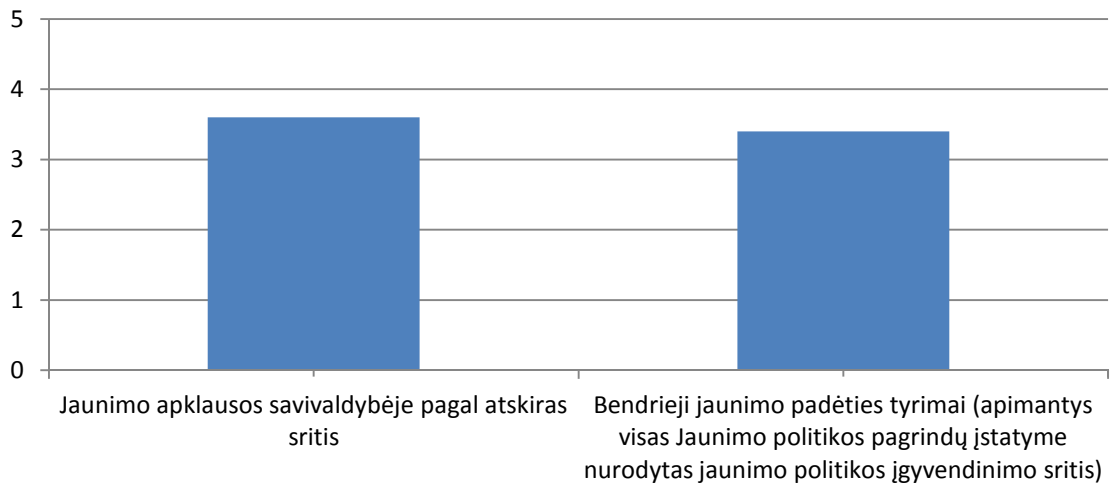
Savivaldybėje vykdoma su jaunimu dirbančių darbuotojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių poreikių kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijų įgijimo analizė.

14 pav. Jaunimo mokymai ir konsultavimas

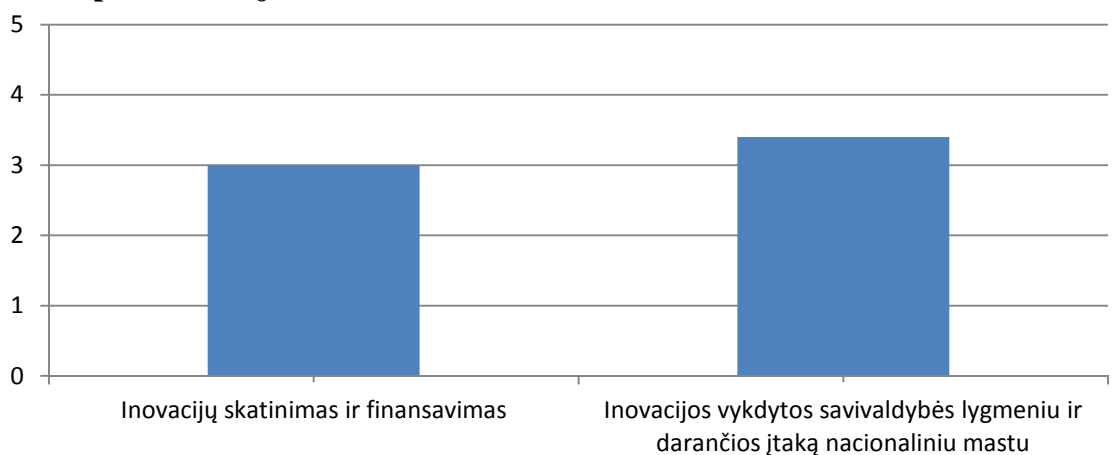
Atlikti jaunimo tyrimai ir apklausos įvertinti 3,5 balo (15 pav.). Savivaldybė dalyvauja nacionaliniuose tyrimuose, kuriuos vykdo valstybinės institucijos. Savivaldybėje trūksta žmogiškųjų ir materialinių išteklių jaunimo poreikių tyrimams vykdyti.

15 pav. Atlikti jaunimo tyrimai ir apklausos

Įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje taikomi nauji metodai ir inovacijos vertintojai įvertino 3,2 balo (16 pav.). Savivaldybėje pradėtos teikti mobilios paslaugos jaunimui, vyksta Jaunimo savivaldos diena, kasmetiniai trijų dienų mokymai jaunimui, įsteigtas jaunimo reikalų koordinatoriaus etatas, tačiau nėra inovacijų plėtros programos.

16 pav. Inovacijos

Apibendrinus vertinimą, galima teigti, kad įgyvendinant jaunimo politiką Švenčionių rajono savivaldybėje stipriųjų savybių yra daugiau nei trūkumų.